

Tudi petrolovci z
vozili na avtoplin

Vsako odločitev
je treba dobro
pretehtati

Petrol in Pinus
bosta zgradila
tovarno
biodiesla

- 3 avtoplin**
Tudi petrolovci z vozili na avtoplin

- 5 intervju**
Vsako odločitev je treba dobro pretehtati

- 8 kratke novice**

- 12 maloprodaja**
Tukaj je vse bolj organizirano

- 13** Zaposleni so polni optimizma

- 14** Vsako območje ima svoje prednosti

- 15 energetika**
Ocenili so preteklost in pogledali v prihodnost

- 18** Dnevi energetikov 2007 v Portorožu

- 19 gostinstvo**
Marche Gostinstvo v Guinnessovi knjigi rekordov

- 20 predstavljamo**
Svoje delo ima nadvse rada

- 22 inovacije**
Vsak od nas lahko prispeva drobno pobudo

- 21 pokojnine**
Ne odlašajmo na jutri - kar lahko naredimo že danes za svoj boljši jutri

- 23 elektrika**
Kaj vemo o elektriki?

- 24 potovanje**
Od Mexico Cityja do Cancuna in nazaj II

- 26 izlet**
Petrolovcev niso ustavile niti mine

- 27 prišli / odšli**

Časopis izdaja Petrol d.d. Ljubljana

Ureja uredniški odbor: Rajko Muljavec, Edo Škufca
Glavna in odgovorna urednica: Jelka Žmuc Kušar
Oblikovanje: Neža Tomori Kontrec
Naslov uredništva: Ljubljana, Dunajska 50
Vodstvo družbe: Marko Kryžanowski, predsednik uprave
Predsednik nadzornega sveta: Viktor Baraga
Naklada: 2300 izvodov, **Tisk:** Delo - TČR, d.d., Ljubljana

*Slika na naslovnici:
Marche Gostinstvo v Guinnessovi knjigi rekordov*

Tudi petrolovci z vozili na avtoplin

Aleš Peternel, Jelka Kušar

Bencin in dieselsko gorivo sicer počasi, a vztrajno dobivata konkurenta, avtoplin, ki naj bi ju v čim večji meri zamenjal, ter s tem zmanjšal njuno porabo, prav tako pa tudi njun slab vpliv na okolje. V Petrolu se zavedamo pomena plina in ga želimo čim bolj približati kupcem, obenem pa z njegovo uporabo nuditi dober zgled.

Začelo se je leta 1861, ko je Nikolaus Otto v Kölnu sestavil prvi štiritahtni motor. Njegov izum je koristno uporabil Siegfried Marcus, ki je leta 1875 na Dunaju zgradil prvo praktično uporabno vozilo s štiritahtnim bencinskim motorjem. Sledila jima je dolga vrsta izumiteljev, ki so si prizadevali povečati človekovo mobilnost s tem, da so uporabili za pogon motorjev razne vrste goriv. Najbolj uporabna v ta namen sta motorni bencin in dieselsko gorivo, ki pa z ostanki zgorevanja žal močno obremenjujeta okolje. Tretjina vsega ogljikovega dioksida, ki ga človek spušča v okolje, izhaja iz izpušnih cevi motornih vozil - ogljikov dioksid iz prometa je za okolje velika obremenitev. Zmanjšati jo je mogoče na več načinov, tudi z uporabo goriv, ki po zgorevanju puščajo manj ostankov kot motorni bencin in dieselsko gorivo. Eno teh goriv je "plin", ki ga Petrol pospešeno uvaja pod nazivom AVTOPLIN, gotovo pa mu bodo sledila še druga okolju bolj prijazna goriva, kot sta na primer komprimiran zemeljski plin (CNG) in vodik (H₂).

Zanimanje za uporabo "plina" v energetske namene v svetu in tudi pri nas postopoma, toda vztrajno narašča. Področja uporabe se

vse bolj širijo: od pokrivanja energetskih in tehnoloških potreb v industriji, proizvodnje električne in toplotne energije do petrokemije, široke porabe in tudi prometa. Ponekod uporabljajo plin zaradi ugodne cene, drugod tudi iz ekoloških razlogov. V svetu trenutno (še) nimamo nobenega energetskega vira, ki ne bi obremenjeval okolja. Okolju prijazni so obnovljivi viri, kot so sonce, geotermalna energija, biogorivo, veter in podobni, ki še niso v celoti komercialno obvladljivi. Najbolj se jim približuje "plin", ki ima v primerjavi z drugimi fosilnimi gorivi to prednost, da pri proizvodnji enake količine toplote pri zgorevanju nastaja okoli 50 odstotkov manj ogljikovega dioksida kot pri premogu in okoli 30 odstotkov manj kot pri tekočih gorivih. Žveplove spojine, ogljikov monoksid, nezgoreli ogljikovodiki in trdni delci so snovi, ki jih "plin" ne pozna.

A kaj pravzaprav razumemo pod pojmom "plin"?
Pojem "plin" je potrebno vedno natančno definirati, ker poznamo različne vrste plinov tako glede na izvor kot glede na agregatno stanje in uporabo. V vsakdanjem življenju se največ srečujemo z zemeljskim plinom, utekočinjenim zemeljskim plinom, utekočinjenim naftnim

Dober zgled je najbolj učinkovita reklama

Marko Kryžanowski je novim avtomobilom zaželel srečno vožnjo

Prvih šest prijaznih

plinom, tehničnimi plini, plini za promet in tudi z drugimi vrstami plinov, ki za energetske namene niso pomembni.

Avtoplin v svetu

V svetu se je zanimanje za uporabo avtoplina pojavilo že pred leti. O njem so razmišljali tako proizvajalci avtomobilov kot prodajalci pogonskih goriv, vendar so čakali drug na drugega. Kajti dokler ni na voljo dovolj goriva, dokler ni mreže točilnih mest, ljudje ne bodo kupovali vozil, prodajalci pogonskih goriv pa ne bodo vlagali v nove črpalke, če ni veliko kupcev. Toda sčasoma je steklo. Najbolj razvit trg v Evropi je v Franciji, Veliki Britaniji, na Nizozemskem in tudi v Italiji, kjer je možno kupiti avtoplin na več kot 440 mestih. Za nas, za Petrol, je pomembno tudi to, da imajo na Hrvaškem veliko avtomobilov na avtoplin, ki ga prodajajo na številnih bencinskih servisih. Torej ga moramo prodajati tudi mi.

Petrol in avtoplin

V Petrolu smo kmalu začeli razmišljati o uvedbi avtoplina na bencinskih servisih, a smo tako kot v drugih državah nekoliko počakali na večje število avtomobilov, poleg tega pa gradnja

črpalk ni tako enostavna kot gradnja črpalk za bencin ali dieselsko gorivo. Ne gre za to, da bi bila sama gradnja težja, težko je dobiti dovoljenje, poleg tega je treba nanj dolgo čakati.

Kljub temu smo že leta 2005 postavili prvih pet črpalk - po dve na Barju in Povirju ter eno na Lomu. Zdaj jih načrtujemo tudi v drugih slovenskih mestih ter ob avtocesti, tako da bi jih imeli 30, kar naj bi za začetek zadostovalo.

Lasten vozni park

Seveda pa ni vse storjeno, če postavljamo črpalke za avtoplin in delamo veliko reklamo za to gorivo. Veliko bolj učinkovit je zgled. Zato je bilo sklenjeno, da bodo nova vozila, ki jih bomo kupovali za lastno uporabo, na plinski pogon.

Rečeno - storjeno.

V Avtu Triglav smo naročili 16 vozil dobro cargo combi z 1,4 MPI 8v z bencinskim motorjem, ki ima naknadno vgrajen plinski pogon. Plin je shranjen v atestiranem jeklenem rezervoarju pod tlakom do 10 atmosfer, tako da je v tekočem agregatnem stanju. Rezervoar je napolnjen samo do 80 odstotkov, ostali del je prazen, da ostane prostor za temperaturno raztezanje. Za varnost sistema skrbita dva elektromagnetna ventila, s katerima je možno sistem izklopiti, kadar ni v uporabi. Rezervoar polnijo prek zunanjega priključka, z napravo pa je možno upravljati prek tipk v kabini.

Od 16 naročenih novih avtomobilov je Avto Triglav prvih šest vozil že dobavil ter jih ob prisotnosti medijev predal naročniku na bencinskem servisu Barje. Podjetji sta ob tem pripravili majhno slovesnost, ki sta se je udeležila predsednika obeh družb ter ob tem namenila prisotnim nekaj misli o pomenu avtoplina za okolje in človeka.

Kmalu bo možno na 30 bencinskih servisih kupiti tudi avtoplin.

Nadzorniki poslovanja neke družbe se pri svojem delu - pregledu doseženega - srečujejo z različnimi vprašanji, ki jih morajo razrešiti, prav tako pri ocenjevanju in potrjevanju posameznih projektov, kakor tudi pri sprejemanju strategije. Zato je koristno, da prihajajo iz različnih panog, saj se potem pri delu bolj dopolnjujejo. Član Petrolovega nadzornega sveta Aleš MARINČEK je po poklicu pravnik s pravosodnim izpitom, zaposlen pa je v Javnem jamstvenem in preživninskem skladu RS kot vodja sektorja za organizacijo, administracijo in kadre.

Vsako odločitev je treba dobro pretehtati

Jelka Kušar

“Ena prelomnih točk mojega življenja je bila odločitev za študij prava. Nihal sem med medicino, strojno fakulteto in pravom in ni mi žal, da sem se odločil za slednje. Sicer se tudi v življenju držim načela, da si potem, ko se za nekaj odločim, za tisto zadevo ne delam več skrbi. Končno se za nazaj niti ne da nič popravljati. Vse dejavnike za in proti poskušam pretehtati, preden se odločim.

Takoj po diplomi sem bil dve leti pripravnik na Ministrstvu za delo, ker sem bil njihov štipendist, ter opravil strokovni izpit za delavca v državnih organih. Po treh letih sem šel v zasebni sektor, kjer sem se ukvarjal z naročili, vendar ne z javnimi, temveč z naročili po pravilih Svetovne banke. Takrat je tekel “Projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin”, ki je bil pred kratkim zaključen. Del projekta je financirala Svetovna banka, pogoj za to pa je bil, da vse nabave v okviru projekta tečejo po njihovih pravilih. Delo mi ni bilo pisano na kožo, zlasti ker nihče v Sloveniji ni imel s tem izkušenj, sam pa nisem bil pripravljen orati ledine, ker je bilo preveč improvizacije. Končno sem prišel na Javni jamstveni in preživninski sklad, kjer sem zdaj že skoraj 7 let, in reči moram, da sem našel svoje mesto, saj imam opravka z vsemi pravnimi področji, ki me zanimajo - z delovnim, gospodarskim, družinskim pravom. Prav tako imam veliko stikov z ljudmi, z različnimi ljudmi. S sodelavci se dobro razumem, skratka, tukaj sem se “našel”. Sem vodja sektorja za organizacijo, administracijo in kadre, kar pomeni, da skrbim za zelo različna področja - javna naročila, kadrovske zadeve, in tako dalje. Ker sem pravnik s pravosodnim izpitom, tudi zastopam Sklad na sodišču.”

In kaj so glavne naloge Javnega jamstvenega in preživninskega sklada RS? Preživninski sklad skrbi za nadomestila preživnin za otroke. To pomeni, da tedaj, ko tisti, ki mora plačevati preživnino, svoje obveze ne uresničuje, in ko so izpolnjeni še nekateri drugi pogoji, zakoniti zastopnik vloži zahtevo v Skladu, ki izplača zakonsko določen znesek, nato pa to vsoto terja od tistega, ki bi moral plačevati. Drugi del je jamstveni sklad, ki izplačuje pravice, ki izvirajo iz plačilne nesposobnosti delodajalca. To pomeni, kadar gre družba v stečaj in ima dolg do delavcev, ki so izgubili zaposlitev (neizplačane plače, odpravnine, odškodnine za neizkoriščen letni dopust), delavci oddajo prijavo na Skladu, kjer izplačajo vsoto, ki jo zakon predvideva.

Potem ste bili imenovani za člana nadzornega sveta Petrola. Ali ste o Petrolu toliko vedeli, da ste lahko takoj začeli odločati ali ste potrebovali kakšno učno uro?

Že prej sem precej vedel o Petrolu, kakor tudi o nekaterih drugih pomembnih gospodarskih družbah v Sloveniji, a ko sem dobil vabilo za sodelovanje, sem se seveda še podrobneje seznanil s poslanstvom oziroma vlogo Petrola. Morda je bilo vse skupaj nekoliko lažje, ker se je nekaj mesecev pred mojim imenovanjem zamenjala tudi uprava, in smo skupaj na novo začeli, tudi uprava je imela nove ideje in je drugače zastavila kot predhodniki. Seveda je bilo potrebno predelati veliko gradiva, seznaniti se z različnimi dokumenti, na primer s statutom družbe, s poslovnikom nadzornega sveta...

Kako je zdaj z gradivom? Ali ga natančno pregledate, oblikujete svoja stališča, ali ga odprete šele na seji?

Ne, tega si ne dovolim. Praviloma dobimo gradivo dovolj zgodaj, in tudi ni preveč obsežno, da ga ne bi mogli pregledati. In reči moram, da uprava pripravlja kakovostno gradivo. Sicer pa je odnos med upravo in nadzornim svetom tako dober, da tistemu, kar je predlagano, načelno zaupamo. Seveda zastavljamo na sejah vprašanja, a zato, da kaj razčistimo, večjih težav z razumevanjem gradiva ni. Nikomur tudi ne pride na misel, da bi šele na seji bral, o čem razpravljamo. Mislim, da je naša funkcija tako odgovorna, da si nihče ne more dovoliti, da bi prišel na sejo nepripravljen.

Ali na sejah usklajujete stališča ali se ob kakšnem pomembnejšem vprašanju tudi posebej srečate pred sejo?

Sestanki članov nadzornega sveta brez prisotnosti članov uprave so seveda možni, a so v praksi redki.

Člani nadzornega sveta in uprava pa usklajujejo stališča na vsaki seji. Uprava predlaga določene ukrepe oziroma sklepe, mi pa skoraj ob vsakem zastavljamo vprašanja. Uprava v glavnem zadovoljivo odgovori, če želimo kdaj kaj več izvedeti, odločanje odložimo na naslednjo sejo, ko dobimo od uprave dodatna pojasnila.

Kako pa člani nadzornega sveta med seboj usklajujete stališča?

Zgodilo se je že, da je posamezen član iz različnih razlogov imel drugačno stališče, kot se je glasil predlog uprave, nadzorni svet mu je včasih sledil in je uprava sprejela drugačno rešitev, ali pa nas ni prepričal in je nadzorni svet sledil predlogu uprave. A da bi se kresala stališča med člani nadzornega sveta, se zelo redko zgodi. Če bi se to zgodilo v širšem obsegu, bi se verjetno srečali sami, saj je prav, da nadzorni svet deluje kot celota, da ima vsaj o večini zadev enotno mnenje.

Nadzorni svet nadzoruje poslovanje družbe, spremlja in ocenjuje rezultate. Tukaj je potrebno splošno poznavanje zadev, saj v vsakem podjetju razpravljajo o dohodku, prihodku, stroških in tako naprej.

Kar zadeva računovodske izkaze, je pooblaščen revizor tisti, ki pregleda podatke in pripravi poročilo. In komu bi smeli verjeti, če ne njemu? Sam nimam toliko specifičnega znanja, kot ga mora imeti pooblaščen revizor, in če mi s podpisom jamči pravilnost računovodskih izkazov, mi to načeloma zadošča. Seveda je pa treba spremljati položaj družbe, vse, kar se dogaja v zvezi z njo, tehtati predloge uprave. Ni pa naloga nadzornega sveta mešati se v poslovanje. V tem pogledu moramo zaupati tistim, ki pripravljajo gradivo, na drugi strani se pa v čim večji meri poglobiti v dele, ki jih človek razume.

Uprava predlaga tudi strateške usmeritve, a zeleno luč prižge nadzorni svet. Tako je tudi z novimi projekti. Na kakšen način se tukaj pripravite, saj se na strokovna vprašanja verjetno ne spoznate povsem dobro?

Uprava mora na primer za strateški načrt ali za posamezen večji projekt pripraviti dobro razlago. Ona izbira strokovne podlage, ima na voljo izvedence, ki jih zaposli v ta namen, rezultat dela pa je gradivo, ki mora vsebovati vse podatke, da se nadzorni svet lahko v redu odloči. Če nadzorni svet oceni, da gradivo, ki je podlaga za odločitev, ni dovolj dobro sestavljeno, da je pomanjkljivo in ne daje dovolj podlage za odločanje, zahteva od uprave, da poročilo dopolni z določenimi podatki, ki bodo pomagali razjasniti

odprta vprašanja. To se lahko ponavlja toliko časa, dokler ni gradivo, ki ga dobi nadzorni svet, tako dobro, da pomaga k odločitvi. Vsekakor pa mora uprava pripraviti potrebne podlage, nadzorni svet se le odloči na osnovi tistega, kar dobi v roke. Sami načeloma ne moremo raziskovati, ali je na primer projekt za novo rafinerijo ekonomsko in poslovno upravičen.

Na poslovanje družbe, kakršna je Petrol, marsikdaj vplivajo tudi zunanji dejavniki - vreme, naftovodne, tankerske nesreče, politične zadeve. Koliko smete kot predstavniki lastnikov to upoštevati?

Take zunanje vplive oziroma tveganja mora predvideti oziroma nanje reagirati uprava. Ta mora tekoče spremljati vsa dogajanja. Imeli smo že nekaj primerov, ko je predvidela določene situacije v okolju (na primer kriza na Bližnjem vzhodu) in predlagala ukrepe, da bi se izognili tveganjem, nadzorni svet pa se je odločil na podlagi pripravljenega gradiva. Skrb za učinkovito obvladovanje tveganj je zelo pomembna.

Petrol je bil desetletja trgovska družba, ki je v Sloveniji prodajala tekoča goriva. V zadnjih letih se podaja na tuje trge. Kako gledate na to?

Pozitivno. Slovenski trg je nasičen in če želi Petrol rasti, se mora širiti na tuje trge, na tak ali drugačen način, ki jih je več. Toda v Sloveniji je trg poln. Če bi deloval samo v okviru naše države, prodaja pogonskih goriv ne bo rasla. Prej obratno. Avtomobili so vedno bolj varčni, zime so toplejše in verjetno bo tudi v prihodnje več milih kot hudih, kar se pozna. Širitev na tuje trge na tak ali drugačen način je edini recept za uspeh in rast Petrola.

Petrol postaja tudi energetska družba. Ukvarja se s plinom in z električno energijo. Toda pri plinu se osredotoča na razne koncesije, ki pa so manjšega obsega. Kako vidite razvoj plinskega poslovanja v Petrolu?

Petrol je pomemben lastnik Geoplina, kar moramo upoštevati, poleg tega imamo že 23 koncesij. Plin je gotovo eden od perspektivnih energentov in plinska dejavnost predstavlja enega od ključnih poslovnih področij.

Ali so koncesije tisto, kar si želijo lastniki, ali prinesejo dovolj?

Ocenjujem, da prinesejo. Pomemben je podatek, kakšno število koncesij imamo. Gotovo je to eden od načinov za doseganje uspeha družbe. Verjamem, da obstajajo tudi druge možnosti, ki jih uprava ocenjuje. To je na primer potencialna graditev plinovoda. A vse je verjetno bolj v začetnih fazah.

Vidite možnost za nastop na tujih trgih, morda s koncesijami?

Koncesije podeljujejo vlade in kako se odločijo, je odvisno od pravil posamezne države.

Ali ima sploh smisel poskušati ali je bolje doma vložiti več energije?

Rekel bi, da je v vsakem primeru treba razmišljati o tej možnosti in se na podlagi analize odločiti, ali naj bi šli v zadevo ali ne. Preprosto vnaprej reči, da nima smisla, ni v redu. Seveda je pa potrebno pretehtati, kakšni so stroški, in kakšne so koristi. Morda se celotna zadeva zaključi že pri tem, da so stroški analize previsoki. Ne bi pa seveda smeli vnaprej reči, da ne bi bilo smiselno oditi v tujino.

V Sloveniji je nekaj proizvajalcev električne energije, ki imajo dolgo prakso in svoj trg. Petrol je začetnik. Ali bo lahko konkuriral ali bo moral pri električni energiji najti svojo pot?

Težava je v tem, da so drugi igralci na tem segmentu uveljavljeni, da imajo svoje poti. Ukvarjanje z električno energijo pa je za Petrol tudi pomemben načrt. Kako uspešen bo pri tem, je zaenkrat težko oceniti. Zdaj je na tem segmentu še majhen igralec. Vsekakor pa ima uprava načrte in tudi v strategiji je trgovanje z električno energijo opredeljeno kot pomembno.

Kaj pa v tujini? Meje so odprte in formalnih zaprek ni.

Ovir res ni, je pa vprašanje, koliko je realno, da bi Petrol tudi v tujini uspešno trgoval z električno energijo.

V zadnjem času je veliko govora o biogorivih. Bi se jim moral Petrol močno posvetiti?

V tem pogledu ravna uprava zelo v redu, primerno, in daje dovolj poudarka razvoju biogoriv, predstavila nam je tudi razne pobude. Seveda pa ob tem ne bi veljalo zanemarjati tistega, kar Petrol že

ima, klasičnih energentov, in njihovih izboljšav, primer je primadiesel. Lahko rečem, da je delovanje uprave na tem področju uravnoteženo.

Pa še vprašanje v zvezi z obnovljivimi viri. Ali bi Petrol mogel kaj storiti v zvezi z njimi?

Mislím, da pri obnovljivih virih obstaja perspektiva. Kar zadeva konkretno vetrne elektrarne, je potrebno tehtati različne koristi in stroške oziroma bremena. Katerakoli energija, tudi jedrska, ki je čista, če odmislimo odpadke, s katerimi bodo težave še v nedogled, je breme. In pri vetrnih elektrarnah je vprašanje, ali so stroški in bremena tako visoki, da se jim lahko zlahka odpovemo.

Pri sončni energiji je nekoliko drugače, čeprav bi verjetno naleteli na podobne odzive, če bi želeli realizirati podoben projekt, kot so na primer vetrne elektrarne. Sicer pa menim, da bo z obnovljivimi viri zelo težko, morda celo nemogoče v kratkem času v celoti nadomestiti fosilna goriva.

Je vodik še predaleč?

Moje osebno mnenje je, da razvoja pogona na vodik ne bodo posebno spodbujali, dokler bo fosilnih goriv še dovolj. Zdi se mi, da je interes tistih, ki imajo v rokah fosilna goriva, prevelik, da bi dopustili močan razvoj čistih virov energije. Če bi kaj takega odkrili, kar bi se izkazalo tudi v praksi, in bi bilo dosegljivo za dostopno vsoto denarja, bi to pomenilo propad naftne industrije. Tega pa naftaši najbrž ne bodo dopustili. Zato je tudi težko ocenjevati, v kakšni fazi razvoja je vodik kot gorivo. A to so samo špekulacije.

Če bi na eni naslednjih sej nadzornega sveta dobili gradivo, ki bi govorilo o sodelovanju Petrola pri gradnji nove nuklearke, ali bi vnaprej rekli ne, ali bi takoj pristali, ali bi razmišljali?

Vnaprej nisem proti nobeni zadevi, ker se mi zdi, da je treba vse pretehtati. Sicer sem pa že rekel, da je treba pred odločitvijo dobro razmisliti, kajti po sprejemu odločitve je praviloma prepozno. Zato ne bom rekel niti da niti ne, ampak bi se seznanil z vsemi vidiki, poslušal čim več strokovnjakov, in se šele potem odločil po svoji vesti oziroma tako, kakor bi mi narekovala temeljita presoja.

Jelka Kušar

"Samo svoje delo opravljamo"

Bencinski servisi se na posameznih območjih srečujejo s podobnimi vprašanji, ki jih skupaj hitreje in lažje rešijo kot vsak zase. Zato so se zaposleni na kozjanskih servisih že pred časom srečali in se pogovorili o skupnih zadevah. Zdaj so enako ravnali sodelavci belokranjskih servisov - iz Semiča, Vinice, Črnomlja, Metlike in Dvora. V Semiču so prišli prodajalci, inštruktorji, predstavniki nadzorne službe, direktor enote in direktor maloprodaje Slovenija. Najprej so si ogledali semiško vinsko klet, nato muzej novejše zgodovine Metlike in metliško vinsko klet. Za tem je ostalo še dovolj časa za razgovor o delu, nalogah, težavah in njihovih rešitvah. Ker so se srečali zunaj uradnih prostorov, so bili vsi bolj sproščeni in je vsak odkrito povedal svoje mnenje.

In zakaj so se zbrali prav v Semiču? Ker

Julij Novak se veseli življenja

je ta bencinski servis v enoti Novo mesto zmagal na tekmovanju za najboljši bencinski servis v letu 2006. Tekmovanje je organizirano že dolga leta in zmagovalci se vedno veselijo uspeha ter to tudi pokažejo. Poslovodja bencinskega servisa **Julij NOVAK** na zunaj povsem mirno in zadržano sprejema dosežek. Na vprašanje, kaj so delali, da so bili najboljši, je kratko odvrnil: "Nič". Nato pa čez trenutek dodal: "Opravljamo samo svoj posel... Naredimo, kar menimo, da moramo. Ker si sam, moraš sam tudi vse postoriti. Nihče ničesar ne stori namesto tebe." To je razumljivo, če vemo, da imajo na bencinskem servisu dva človeka in pol (tretji dela pol časa v Semiču, pol v Vinici), tako da je v vsaki izmeni vedno le eden. Toda tretji sodelavec je že dalj časa bolan, a "na srečo imamo dobre sosede. Poslovodja iz Vinice mi je dal svojega sodelavca, čeprav je sam potem delal

z začetnikom. Na pomoč so priskočili s Črnomlja z inštruktor Vinko Levstik. Vsi so veliko pomagali in brez njih ne bi dosegli takih rezultatov."

No, nekaj so tudi sami doprinesli. Julij Novak, ki sem ga lahko nekaj časa spremljala pri delu, ima do kupcev zelo neposreden in prijateljski odnos. Z vsakim se pogovarja kot s starim znancem, ga mimogrede vpraša po tem in onem, spomni na kakšno blago, ali se pošali. Pravi, da pozna 95 odstotkov strank in ve, kaj katera potrebuje, ponujanje "na pamet" se mu zdi vsiljivo. Kar zadeva odnose, ima pa tudi vse razčiščeno. Nekateri kupci so sprva menili, da bodo dobili blago na up, a jim je hitro postalo jasno, da s tem ne bo nič. Tudi primerne obnašanja so se morali naučiti. Zdaj teče vse v redu in prijazno. Dobro odnose imajo zaposleni tudi s sosesčino. V neposredni bližini so Iskra, banka, Mercator in Hundayev servis, s katerimi se vsako leto srečajo, se o marsičem pogovorijo in poveselejo. To je pomembno zlasti v današnjem času, ko ljudje vse bolj postajamo številke in veliko premalo ljudje. "To moti in boli. Šteje samo dobiček, a v resnici denar ni vse." Morda Juliju Novaku prav zato toliko pomeni dober odnos s strankami ("odnosi so čudoviti, našli smo pravo pot") in sodelavci ("o vsem se lahko pogovorimo"), a tudi doma se dobro razumejo. In to je glavno. Julij Novak uživa, ko ima okoli sebe ljudi, veseli se vsega živega, veseli se drobnih ptičkov, ki se spuščajo na travo pred bencinskim servisom in veseli se lastovk, ki se bodo kmalu vrnile v gnezdo pod streho bencinskega servisa. Julij Novak se veseli življenja.

Jelka Kušar

Vsak je vesel pozornosti

Spomladanski meseci so za tiste, ki se znajo približati strankam, gotovo najboljši del leta - valentinovo, pust, dan žensk, materinski dan, velika noč. Več si ne morejo želeli. Končno jim zmanjka že idej za privabljanje kupcev - srčki, rože, bonboniere, na koncu še pirhi in zajčki, pravzaprav zajčice. A ne le igrače, temveč ljubka dekleta, oblečena v oznanjevalko velike noči. Čeprav se poslovodje in ostali zaposleni na vsak pomembnejši praznik sami vnaprej pripravljajo in iščejo primerno dekoracijo (pred novim letom več tednov v prostem času zbirajo in izbirajo

Nasmehana zajčica je razveselila marsikatero kupca

predmete, ki bi jih mogli uporabiti), jih iz uprave enot opozorijo na posamezne dogodke in spodbujajo k pripravam. Tako so jim iz uprave ljubljansko kranjske enote pred veliko nočjo naročili, naj del trgovine okrasijo in opremijo z blagom, ki bo stranke spodbujalo k nakupu, in na deset velikih bencinskih servisov poslali kostime zajcev. V glavnem so jih oblekla dekleta, ki so nato pozdravljale kupce in predvsem malčkom, pa tudi odraslim, delile sladkarije in velikonočna jajca. Obdarjeni pa niso skrivali zadovoljstva, a ne toliko zaradi drobnih predmetov, ki jih niso nič stali, ampak predvsem zaradi pozornosti, ki ljudem še vedno veliko pomeni in si je želijo, čeprav je vsi niso sposobni ponuditi drugim.

Valerija Rojc

Prvo trimesečje

V enoti Maloprodaje Maribor smo prvo trimesečje poslovali uspešno. Pri prodaji smo plane presegle, medtem ko so bili stroški precej pod planiranimi. Kljub izredno močni konkurenci nam je to uspelo, seveda nekoliko tudi s podporo lepega vremena in pa številnih gradbišč na našem področju. Toda ta niso vedno dobrodošla. Nekatera nam povzročajo dodatne večje stroške (dodatno pranje cestišč in podobno), na drugih pa zaradi cestnih zapor celo zaprejo dostope do bencinskih servisov ali pa so ti takšni, da se jim stranke raje izognejo. Kljub lepim rezultatom smo v začetku aprila organizirali sestanek s poslovodji, pregledali rezultate po servisih in sprejeli nekaj sklepov, ki bi nam mogli povečati prodajo in predvsem izboljšati kulturno postrežbo na naših servisih. Zavedamo se, da bomo le z dobro postrežbo in s pravilnim odnosom do strank obdržali tržni delež na območju svoje enote. Poleg tega pa je tudi pomembno, da poslovodji bencinskih ser-

Le kako do bencinskega servisa?!

visov v določenih obdobjih dobijo informacije, ki so pomembne za nemoteno poslovanje in napotke vodstva, ki so jim lahko v pomoč. Izmenjava informacij pa je pomembna tudi v obratni smeri, saj brez dobrega poznavanja problematike vsakodnevnega dogajanja in poslovanja na servisih tudi vodenje ne more biti učinkovito. Sicer pa je na programu še nekaj takih srečanj in sicer posvetovalni dan in dan maloprodaje.

Jelka Kušar

Dobili so pravo trgovino s široko ponudbo

Ljudje smo med seboj zelo različni, prav tako tudi naše želje in potrebe. Vendar nanje lahko vplivajo zunanji dejavniki in če neki ponudnik zna pravilno približati svoje blago, bomo nenadoma prepričani, da ga nujno potrebujemo, da brez njega morda ne bomo niti preživeli (ob tem slišim moške, ki trdijo, da se kaj takega lahko zgodi samo ženskam, a če bi bilo to res, bi se vsi vozili v majhnih starih "škatlah"). Obratno nas neprijetno ponujeno blago lahko celo odvrne od nakupa, čeprav smo ga prvotno celo iskali.

Ko smo odprli bencinski servis Kozina, je vsak obiskovalec takoj opazil, da se trgovina razlikuje od ostalih, oblikovalci so naštevali prednosti take postavitve. Sčasoma so prednosti postajale napake in v enoti so si želeli, da bi trgovino smeli predelati. To se je končno zgodilo v letošnjem aprilu. Bencinski servis so zaprli za pet dni in se lotili dela.

Ko sem zdaj prišla na obisk, se mi je zdelo, da sem nekje drugod. Tako zelo je vse spremenjeno. Prej je bilo dokaj natlačeno, zdaj je prostorno in zračno, čeprav je ponudba večja. Pri dopeki imajo večjo izbiro, zraven so postavili kavno informacijski kotiček, kjer se ustavljajo tisti, ki želijo kaj pojesti in popiti kavo, pa tudi oni, ki sestavljajo športno stavo ali loterijo, iščejo na informatu podatke o prometu ali vremensko napoved (le na naročanje vstopnic

za prireditve se še niso navadili, a po mnenju poslovodje **Matjaža KOLENCA** bo za to novo ponudbo večje zanimanje na krajevnih bencinskih servisih, saj se med vožnjo le redki spomnijo, da bi šli po vrnitvi domov na prireditev, za katero še nimajo vstopnice). Neko-liko nerodno je le to, da vsi tisti, ki se odločijo, da se bodo v kavnem kotičku podprli, še ne vedo, da morajo izbrano hrano in pijačo najprej plačati in šele potem použiti. Zdaj pa se nekateri telesno podprejo, duševno okrepijo, nato pa odidejo. A če je v trgovini promet velik, zaposleni tega ne opazijo takoj, temveč šele pozneje, ko čistijo posodo za smeti, ki stoji v kotičku.

In kakor pravi Matjaž Kolenc, je promet zlasti ob koncu tedna, ko se ustavljajo vikendaši in avtobusi, že v tem letnem času dokaj velik. V prihodnjih tednih pričakujejo še večjega in takrat bo dela čez glavo, saj imajo premalo sodelav-

Zdaj je to prava trgovina s privlačno ponudbo

cev. Poleg devetih redno zaposlenih dela samo ena študentka, kar je za bencinski servis, ki je odprt nepretrgano, povsem premalo. Zlasti ker sta dve prodajalki bolni. Kar zadeva zaposlene, je zanimivo, da imajo štiri prodajalke, kar je za Primorsko skoraj neverjetno, saj do nedavnega v naftnih družbah žensk sploh ni bilo, medtem ko se v zadnjem času v večjem številu prijavljajo na razpise. A le za redno delo, za študentsko ni prijav - nobenega spola. Toda poleti bi potrebovali študenta, ki bi skrbel samo za dopeko, toliko dela je z njo. Poleg tega je treba zdaj pripravljati hot doge in servirati sveže sendviče. Bencinski servis Kozina je namreč med tistimi, kjer preskušajo zanimanje potnikov za dnevno sveže sendviče, ki niso zaviti v folijo in niso zloženi v hladilni skrinji.

Napeti delovni dnevi pa zaposlenim prinašajo tudi nekaj zadovoljstva. Kakor je videti, se stranke niso le hitro nava-

dile na spremembe v trgovini, ampak so jih tudi zelo dobro sprejele in kmalu niti ne bodo več vedele, da je bilo pred nedavnim vse drugače.

Mesud Ljuhar

Nagradna igra u Bosni

Ovih dana u Bosni i Hercegovini je završena nagradna igra "Uzmite račun". Igra je je obuhvatila jumbo plakate na području Sarajeva, radio reklamu i TV reklamu na "Sport kanalu". Da bi efekat bio još veći i učinkovitiji, na svim bencinskim stanicama je postavljena kamila (već ste upoznati sa tim) plakati i letci koji su obavještavali kupce o uslovima za učestvovanje u nagradnoj igri. Kakav je odziv bio govori i podatak da oko 25.000 SMS poruka pristiglo koji su konkurisale za glavnu nagradu, putovanje u **Tunis** za dvije osobe.

Ništa manje vrijedne nisu ni utješne nagrade dva skutera za ljetne dane te povratni ukupnog iznosa računa za one koji budu sretni. Kupci su zaista svaki put imali samo riječi pohvale za ovu nagradnu igru.

U današnje vrijeme u BiH konkurencija je velika, OMV je krenuo sa svojom nagradnom igrom, brojni privatnici skoro pa svaki mjesec dijele po neko novo auto ili tako nešto. Mušterija ima toliko izbora i mogućnosti da izabere kod koga će da ostavi svoj novac.

Petrol polako ali sigurno izrasta u jedan brand, ovdje u Bosni. Kupci su zadovoljni kvalitetnom uslugom koja im se pruža kao i ljubaznim osobljem.

Ovakve nagradne igre samo doprinose da taj odnos (kupac - Petrol) još više očvrstne i ojača što će nas izdvajati od konkurencije.

Već je u pripremi sljedeći ciklus nagradne igre koji će za glavnu nagradu imati putovanje u **Egipat** za dvije osobe te dva velika **plazma TV-a**.

Dolazi nam ljeto koje će kažu biti dugo i toplo pa zašto ne pokušati provesti i par dana u Egiptu, uz pomoć Petrola.

Mesud Ljuhar

Nagradna igra v Bosni

V teh dneh je bila v Bosni in Hercegovini zaključena nagradna igra "Vzemite račun", v kateri so bili vključeni jumbo plakati na območju Sarajeva, pa radijska in televizijska reklama na "Sport kanalu". Da bi bil učinek še večji, smo na vse bencinske servise postavili kamele (kar smo vam že povedali), in tudi plakate in letake, na katerih smo kupce obveščali o pogojih za sodelovanje v nagra-

dni igri. Kako velik je bil odziv, nam pove podatek, da je prispelo okrog 25 tisoč SMS sporočil, ki so konkurirala za glavno nagrado, potovanje v Tunis za dve osebi. Nič manj vredne niso bile niti tolažilne nagrade, dva skuterja za poletne dni ter vračilo celotne vsote z računa. Kupci so našli za nagradno igro samo pohvalne besede.

Konkurenca v BiH je v današnjem času velika. OMV je začel s svojo nagradno igro, mnogi zasebniki skoraj vsak mesec podarijo avto ali kaj podobnega. Stranke imajo veliko izbiro in možnosti za odločitev, komu bodo prepustili svoj denar.

Petrol v Bosni počasi, a vztrajno raste v blagovno znamko. Kupci so zadovoljni s kakovostjo usluge in s prijaznim osebjem. Naše nagradne igre samo pripomorejo, da se odnos med kupcem in Petrolom še bolj krepi, kar nas ločuje od konkurence. Pripravljamo pa že novo nagradno igro, katere glavna nagrada bo potovanje v Egipt za dve osebi in dva plazma televizorja. Bliža se poletje, za katero napovedujejo, da bo dolgo in toplo. Zakaj ne bi poskusili nekaj dni preživeti v Egiptu - s pomočjo Petrola.

Aleš Šabeder, Robert Bizjak "Kava na poti"

Ko govorimo o pijači iz prevrelih zmletih zrn kakavovca, mislimo na kavni napitek, tradicionalno poživilo, katerega pitje je za njegove uživalce pravi obred. Redni pivci stežka začnejo dan brez skodelice potrebnega napitka - črne kave, kave z mlekom, kave s smetano, lahko pa tudi katere druge različice, za katero verjamejo, da jim pomaga pri prebujanju, skozi dan pa jih poživilja in osvežuje.

Sestavina, ki deluje poživilno, je kofein, ki ga najdemo tudi v koli, pravem čaju, kakavu ali v tabletah proti bolečinam. Kava se lahko pripravlja na različne načine. Po mnenju nekaterih je edini pravi način turška kava, s kuhanjem, pravzaprav pregretjem mlete kave. Ob tem načinu se prostor napolni s prijetnim vonjem kave. Bolj pogost in hitrejši način priprave v gostinskih lokalih je espresso, kjer vrela voda steče skozi mleto kavo. Podobna napitka sta tudi macchiato ali cappuccino, kjer espresso dodamo toplo ali mrzlo in spenjeno mleko.

Kava na poti

Od 15. januarja so na dvanajstih Hip Hop bencinskih servisih Petrola na voljo espresso kavni napitki. Gre za konceptno - celostno ponudbo "kave na poti",

Na Lomu srečamo Tchibo

tako imenovane "take away", "vzemi s sabo" ponudbo, ki postaja v svetu vse bolj priljubljena.

Kavni kotiček sestavljajo lesena omara, svetlobni napis, ki prikazuje ponudbo in ceno napitkov, kavni aparat in dodatni prostor, namenjen za dodatke, kot so sladkor, žličke, pokrovčki in lončki. Na voljo so naslednji napitki: espresso, dolga kava, bela kava, kava z mlekom, cappuccino, macchiato, late macchiato, mleko, vroča čokolada in čaj. Posamezen napitek stane 1 evro.

S tovrstno ponudbo želimo svojim gostom ponuditi kakovostne in hitro pripravljene tople pijače s poudarkom na kavnih napitkih.

Kava na poti - novi koncept je na voljo na naslednjih bencinskih servisih:

- Podsmreka (ob avtocesti Novo mesto - Ljubljana).
- Celje, Kidričeva 28 (v smeri proti Rogaški Slatini),
- Tepanje 2 (ob avtocesti Ljubljana - Maribor),
- Hrušica 1 (ob avtocesti Karavanški predor - Ljubljana),
- Ljubljana, Tržaška 130 (v smeri Ljubljana - Vrhnika),
- Kozina (ob avtocesti Ljubljana - Koper),
- Lopata (ob avtocesti Celje - Ljubljana),
- Lukovica (ob avtocesti Ljubljana - Celje),
- Lom 1 (ob avtocesti Ljubljana - Postojna),
- Hrušica 2 (ob avtocesti Ljubljana - Karavanški predor),
- Tepanje 1 (ob avtocesti Maribor - Ljubljana),
- Ljubljana, Dunajska 130 (poleg AMZS).

Vabimo vas, da obiščete katerega od naštetih bencinskih servisov. Kavni napitki so odlični, pa tudi komentarji, pohvale ali kritike so dobrodošli.

Jelka Kušar

Koristna srečanja zunaj pisarniških zidov

Leto je mimo in Celjski sejem je spet odprl vrata obiskovalcem, ki so si prišli ogledat nove stroje in proizvode, ali so se želeli pogovoriti z njihovimi proizvajalci. Na sejmu, ki je združeval štiri enote - Forma Tool, Plagkem, Graf&Pack in Livarstvo, pa je bilo dovolj prostora tudi za tiste, ki posredujejo nove naprave ali nudijo usluge. Petrol, ki je nastopal na Forma Toolu, na sejmu ni več novinec, prav tako ni prvič nastopil s svojima partnerjema Castrolom in Olmo. Petrolovi prodajni predstavniki so se na sejem dobro pripravili in poslali partnerjem vabila na srečanje, saj so pretekla leta pokazala, da je razgovor zunaj pisarn marsikdaj bolj koristen. Prišli so mnogi povabljeni, oglasili pa so se tudi ljudje, ki s Petrolom še ne sodelujejo, a

Skupaj smo močnejši

jih zanima, kaj bi jim naša družba mogla nuditi.

Tudi Olma in Castrol sta imela veliko obiskovalcev, in ker se Petrolovi posli marsikdaj prepletajo z njunimi, so se z nekaterimi partnerji skupaj pogovarjali. Ker pa nekateri ljudje doma dodatno razmislijo o tem, o čemer so se pogovarjali, jim pride prav pisno gradivo. Drugi ga vzamejo s seboj, da se na njegovi osnovi odločijo, ali se bodo oglasili v določenem podjetju. Castrol in Olma sta razstavila prospekte, Petrol očitno daje poudarek samo govornim besedi.

Barbara Jama Živalič

Petrol se je uspešno predstavil vlagateljem doma in v tujini

V sredo, 11. aprila 2007 je v Ljubljani v hotelu Domina potekal Dan slo-

venskega kapitalskega trga, ki sta ga organizirali Ljubljanska borza in Klirinško depotna družba v sodelovanju s partnerji, člani borze. Na tem dogodku se je uspešno predstavila tudi družba Petrol d.d., Ljubljana. Poleg Petrola je sodelovalo še sedem slovenskih podjetij iz borzne kotacije: Intereuropa, Merkur, Krka, Luka Koper, Mercator, Telekom Slovenije in Gorenje. Zanimanje domačih in tujih vlagateljev za udeležbo na omenjenem dogodku je bilo nepričakovano veliko. Namen dneva slovenskega kapitalskega trga je promocija izdajateljev domačim in tujim portfeljskim vlagateljem. Naslednji dan 12. aprila 2007 je Petrol s svojo predstavitvijo sodeloval tudi na konferenci za institucionalne investitorje **v Zuersu v Avstriji** v organizaciji Raiffeisen Centrobank. Konferenca se je udeležilo več kot sto investitorjev, večinoma iz Evrope in na njej se je predstavilo 46 podjetij iz srednje evropske regije. Na konferenci so se poleg Petrola predstavile pomembne družbe iz regije: PKN Orlen, Rompetrol, Ina, Verbund, EVN, Irkutskeno, CEZ, Telekom Austria, Telekom Slovenije in še nekateri. Članica uprave za finance mag. Alenka Vrhovnik Težak je prikazala skupino Petrol, njeno poslovanje v letu 2006 in strateške usmeritve poslovanja do leta 2010. Predstavitvi so sledila individualna srečanja z vlagatelji.

Jelka Kušar

Letni zbor SNNK-WPC in nova energetska strategija EU

Člani Slovenskega nacionalnega naftnega komiteja (SNNK-WPC) so bili že

dvanajstič povabljeni na letni zbor, na katerem so pregledali delo v preteklem letu ter govorili o prihodnjem. Ob koncu se je razvila razprava, v kateri je Natan Bernot podčrtal potrebo po sodelovanju SNNK s Slovenskim nacionalnim komitejem Svetovnega energetskega sveta ter na pomen stroke. Prof. dr. Jože Vižintin je prisotne seznanil z delom Inženirske akademije Slovenije in prihodnjem SLOTribu. Anton Grabeljšek je spregovoril o potrebi po sodelovanju s tujimi energetiki in o vtisih, ki jih je zbral na raznih energetskih srečanjih v tujini. Prof. dr. Peter Novak se je vprašal, kdo bo v času slovenskega predsedovanja EU skrbel za energiko in poudaril pomen obveščenosti. Predlagal je, naj bi SNNK-WPC poskusil najti možnost za širše sodelovanje energetskih raziskovalcev v Sloveniji. Aleš Peternel je omenil, kaj se je v zadnjem času dogajalo v energetski politiki EU ter spregovoril o 3. delavnici v Portorožu. Marko Kryžanowski se je vprašal, kdo je koordinator posameznih teles, ki se posvečajo energetiki ter poudaril, da ni jasno, kako bomo razvijali energetske dejavnosti. Po zasedanju zbora je bila na programu okrogla miza na temo "Nova energetska strategija EU". V uvodu je Aleš Peternel

naštel nekaj točk, ki se nanašajo na novo energetske strategije. Govoril je o potrebi po informacijah o transportnih poteh, skladiščenju, proizvodnji in distribucijskih zmogljivostih, o manjkajoči infrastrukturi in meddržavnih povezavah. Pa tudi o emisijah v transportu, direktivah o kakovosti tekočih goriv, o podpisu memoranduma v zvezi s PEOP in o plinovodu Nabucco. Opozoril je, da je videti, kakor da energetskega lobija v Sloveniji sploh ni. Tudi Anton Grabeljšek se je ustavil pri naftovodu PEOP in menil, da bi morali čim prej dobiti slovensko stališče glede trase čez našo državo. O naftovodu sta govorila tudi Albin Rome, ki je menil, da se mu ne bomo mogli upreti, in dr. Miran Mejak, ki je prepričan, da je razprava o trasi še odprta in odvisna od naših sposobnosti. Prof. dr. Jože Vižintin je govoril o biodieslu, prav tako tudi prof. dr. Peter Novak.

Naftaši so se zbrali

Jelka Kušar

Petrol in Pinus bosta v Rušah zgradila tovarno biodiesla

Konec aprila sta Petrol in Pinus TKI podpisala sporazum o poslovnem sodelovanju pri proizvodnji in trženju biodiesla. Gre za skupna vlaganja v gradnjo nove tovarne, ki bo stala v Račah, njena kapaciteta pa bo znašala 43.000 ton. Ker v Pinusu že zdaj proizvedejo 7.000 ton na leto, bo poslej prišlo iz tovarne 50.000 ton biodiesla na leto.

Celotna investicija naj bi bila vredna 20 milijonov evrov, nova tovarna pa bo začela obratovati v začetku leta 2009. Biodiesel, ki ga bodo proizvajali iz soje in ogrščice, bo evropske kakovosti, zato predvidevajo, da ga bodo lahko prodajali tako domačim kot tujim kupcem.

Sporazum o poslovnem sodelovanju so podpisali Marko Kryžanowski in Boštjan Napast v imenu Petrola ter Andrej Andoljšek v imenu Pinusa TKI

V Galužani, dva kilometra in pol od središča Pule, je v začetku letošnjega leta začel poslovati Petrolov bencinski servis - prvi na hrvaškem delu Istre. Na njem je zaposlenih 6 prodajalcev, ki delajo pod vodstvom poslovođe Bartola MARDEŠIĆA, upravlja pa ga Petrol. Ob bencinskem servisu sta še bife in avtopralnica, ki imata vsak svojega najemnika.

Tukaj je vse bolje organizirano Jelka Kušar

Tukaj je vse precej drugače

plinska črpalka, po kateri mnogi sprašujejo - domačini in tujci, saj vedno več voznikov predeluje bencinske motorje v plinske. Prav tako je izbira v trgovini privlačna, a prodajo največ čokolade in brezalkoholnih pijač. Tudi sendvičev proizvajalca Montane. Vino pa ostaja na policah, kajti tukaj kupujejo samo istrske pridelke.

Avtopralnica res ni zadnji krik mode

Bencinski servis je bil zgrajen na mestu, kjer je prej stal njegov predhodnik iz družine Arcusa Delte. Lokacija je zelo ugodna, kupce pa pritegne tudi urejenost in podoba bencinskega servisa, ki je povsem drugačna, kot so je bili vajeni na tem območju. Ob koncu tedna se ustavljajo predvsem tuji vozniki, med katerimi je največ Italijanov, precej Slovencev in Avstrijcev. Prihajajo tudi domačini, vendar nekoliko bolj zadržano, saj so desetletja obiskovali Ino, ki ji zdaj ne morejo kar nenadoma obrniti hrbta. Vendar si že prihajajo ogledat novinca in kot pravi poslovodja, "tukaj živijo posebni ljudje, če jih nekaj pritegne, ostanejo, če jim ni všeč, ne pridejo več". Bomo videli.

Sicer pa bi jih ponudba mogla pritegniti. Na 3 otokih je 6 agregatov, med njimi eden za tovornjake. Nedaleč stran stoji

Ob bencinskem servisu je bar, kjer ne nudijo le kave in brezalkoholnih pijač, ampak tudi malice, ki pritegnejo predvsem zaposlene iz bližnjih podjetij. Ročna avtopralnica, ki ne deluje ravno kot zadnji krik mode, ni samopostrežna, ampak dela v njej redno zaposlen pralec. Na dan opere kakšnih 10 avtomobilov, predvsem domačih lastnikov, poleti pričakujejo večji promet in tudi tuje registrske tablice.

Koristi bankomata pozna veliko ljudi. V Galužani je naprava dodatno dobrodošla, saj so kune edina gotovina, s katero je možno plačati. In s kreditnimi karticami vseh vrst. Tudi z Magno. Neprijetno je le to, da velja lahko v obeh državah, ali samo v Sloveniji oziroma samo na Hrvaškem, česar pa marsikateri voznik ne ve. In kako se počutijo zaposleni? Poslovodja pravi, da dobro. Nekateri - tudi on sam - so delali že v Arcusu Delti, vendar je zdaj precej drugače, vse je bolje organizirano in koncept dela je dober. Prav tako odnosi z upravo v Zagrebu. Najbolj pa z Urošem, ki jim vedno priskoči na pomoč, svetuje, pouči, seznanja z novicami... Kdo je ta prijatelj, nisem vprašala, saj na naših bencinskih servisi na Hrvaškem vedno znova slišim o neprecenljivi podpori Uroša Bidra.

Za vse je poskrbljeno

Kdor hoče uspešno poseči in vztrajati v konkurenčnem boju, se mora v naprej dobro pripraviti. Potem pa pazno paziti, da ga nihče ne prehit.

Petrol je tako postavil nov bencinski servis na Pobrežju v Mariboru, ob Puhovi ulici, ki je do nedavnega delovala nekoliko zapuščeno, v prihodnje pa bo povezovala središče mesta z delom avtoceste, ki ga še gradijo in promet na njej se že zdaj povečuje. Bencinski servis je odprt samo podnevi in poleg poslovdje Kristijana LADIČA zaposluje še dva prodajalca.

Zaposleni so polni optimizma Jelka Kušar

Poslovodja Kristijan Ladič deli optimizem s sodelavcem

avtokozmetiko in motorno olje, kajti v bližini ni trgovine s takim blagom, posluje pa več podjetij, ki imajo tovarnjake, kombije ali bagerje, ki jih sami popravljajo ali vsaj menjajo

Tako kot celotno Petrolovo zemljišče je tudi bencinski servis majhen. Vendar ima vse, kar tak objekt potrebuje. Na štirih točilnih mestih so na voljo bencin 95, bencin 98 in primadielsko gorivo. Prodajajo butan propan v jeklenkah, nimajo pa avtoplina, po katerem so vozniki že spraševali, vendar najbrž ne bi bilo prostora za dodaten agregat in rezervoar. Komaj dovolj ga je bilo za ročno avtopralnico, za katero je zanimanje vedno večje - zlasti ob sobotah in nedeljah mnoge lastnike avtomobilov popade navdušenje nad čistočo. Zaposleni pa, kadar le morejo, priskočijo na pomoč in sami primejo za cev. V trgovini izbira ni tako široka kot v tistih, ki merijo 120 m², a ponuja vse, kar kupci potrebujejo - najraje pa se odločajo za blago, ki je v akcijski prodaji. Dobro prodajajo avtomaterial,

Skok čez cesto in že ste pri najboljšem sosedu

motorno olje. Vsi pa tudi gorivo kupujejo v Petrolu. Med strankami je potrebno omeniti kupce našega prvega soseda Mercatorja, ki jih zaenkrat še ni posebno veliko, kajti tudi tam so zgradili blagovnico za prihodnji čas, ko bo zaživela cesta in bo nedaleč stran zgrajeno novo naselje, in se bodo, kakor pričakujejo, naselila nova podjetja. Vse te spremembe naj bi prinesle večjo kupno moč, ki je v preteklosti na tem predelu ni bilo čutiti, saj je bilo na Pobrežju veliko socialnih stanovanj, ki pa zdaj izginjajo. Morda so vse te spremembe med razlogi za velik optimizem poslovdje Kristijana Ladiča, ki je prepričan, da bo v nekaj mesecih delo uspešno teklo. Že prej je delal v trgovski stroki, čeprav ne v naftni. Zato je marsikaj poznal, a nekatere zadeve se je moral vendarle dodatno naučiti. Eden od prodajalcev - prej je delal v OMV - je moral spoznati nove delovne postopke, za drugega je bil začetek bolj enostaven, saj je že dalj časa petrolovec.

Od avtopralnice si precej obetajo

Ljudje smo med seboj zelo različni, prav tako tudi naše želje in potrebe. Kljub temu nekatere lahko spravimo na skupni imenovalec. Za katero blago se bolj zanimajo na posameznih območjih, nam pokaže prodaja na naših bencinskih servisih. Če koga to zanima, si mora vzeti le dan časa in obiskati nekaj naših objektov po vsej Sloveniji ter v vsakem morda pol ure opazovati promet v trgovini.

Vsako območje ima svoje značilnosti Simon Hernaus

V trgovini tako v Sloveniji kot v svetu vse bolj prevladujejo globalne blagovne znamke, hkrati pa že dalj časa opažamo standardizacijo nakupovalnih navad, čemur se prilagaja tudi ponudba na Petrolovih bencinskih servisih. Kljub temu imamo na posameznih lokacijah proizvode in blagovne skupine, katerih prodaja odstopa od povprečja. Posebnosti bi na kratko lahko razdelili na tiste, ki so:

- pogojene z **ugodno ceno** za določeno skupino kupcev (na primer cigarete v obmejnih servisih),
- pogojene vremensko oziroma **geografsko** (prodaja verig na Primorskem),
- pogojene z **lokalno zaznamovano pripadnostjo** blagovnim znamkam (pivo),
- pogojene z različnimi **okus**i (začinjen

Cigarete

Kljub zakonski podlagi, ki v Sloveniji določa redno dvigovanje cen cigaret, so v naši državi še vedno nižje kot v Avstriji in Italiji. Zato ne preseneča, da sta po prodaji cigaret na samem vrhu dva obmejna servisa: Hrušica na meji z Avstrijo in Rožna dolina (Nova Gorica) na meji z Italijo.

Pivo

Pivo je skupina, ki jo že tradicionalno zaznamuje lokalna pripadnost blagovnim znamkam. Glavna igralca na slovenskem trgu sta seveda dva, Pivovarna Laško in Pivovarna Union, lokalne značilnosti prodaje pa se seveda odražajo tudi v prodaji na bencinskih servisih. V enoti Maribor je prodajno razmerje bistveno nagnjeno v prid Pivovarne Laško (vrednostno razmerje 5:1). Obratno je v ljubljanski enoti, kjer prodamo več piva Pivovarne Union (vendar je razmerje skoraj 1:1).

Začinjeni prigrizki

V bližini madžarske meje lahko zasledimo tudi precejšno odstopanje prodaje

čipsov oziroma slanih prigrizkov z dodanimi začimbami (predvsem paprike), kar je povezano predvsem z drugačnim okusom od bolj mediteransko naravnane, ki ga zaznavamo med kupci na Primorskem.

Sendviči in kava iz avtomata

Sendviči in kavni napitki iz avtomatov, ki imajo na vaških in lokalnih bencinskih servisih manjši pomen, so nepogrešljiv

Izbira sendvičev je velika

element ponudbe na avtocestnih in večjih tranzitnih servisih.

Cena je ob nakupu "na poti" manj pomemben dejavnik. Iz velikih tujih avtocestnih omrežij (na primer v Nemčiji) poznamo izrazito diferencirane cene, kjer za standardne proizvode, kot je Coca-cola pločevinka, plačamo celo za 200 odstotkov višjo ceno kot na primerljivih mestnih lokacijah.

Na vseh Petrolovih avtocestnih servisih je prodaja sendvičev in kavnih napitkov izrazito visoka, o čemer priča podatek, da na teh servisih prodamo kar 70 odstotkov vseh kavnih napitkov iz avtomatov.

Ponekod lahko izbirate med Unionom in Laškim

čips v Prekmurju),

- pogojene s **priložnostmi** (na primer kava in sendviči na poti).

V nadaljevanju na kratko podajam nekatere blagovne skupine, za katere so značilna lokalna odstopanja v prodaji.

Sveče

Zaradi cenovne ugodnosti je bencinski servis Rateče postal največja "prodajalna sveč" v Petrolu, ki jo obiskujejo predvsem gostje iz Italije.

Drugi razlog, ki močno vpliva na prodajo sveč, je seveda bližina pokopališč.

Čips za vse okuse

V podjetju Petrol Energetika enkrat letno organiziramo poslovno konferenco. Letošnja je bila 12. aprila v Slovenj Gradcu.

Ocenili so preteklost in pogledali v prihodnost

Polona Štumpf

O podjetju

Petrol Energetika, d.o.o. je sodobno organizirano podjetje po modelu Multi Utility, ki je rezultat podjetniško kapitalskih premikov na področju izvajanja gospodarskih javnih služb na trgu z zemeljskim plinom, toplotno energijo in električno energijo. Vključuje celovito oskrbo z različnimi vrstami energije gospodarsko zaokroženih območij železarskih družb na Ravnah in v Štorah, v geografsko povezanih občinah in novo nastajajočih poslovno obrtnih conah. Pomembno dejavnost podjetja predstavlja celovito načrtovanje energetike ter vodenje odjema pri porabniku (Demand Site Management) in pridobivanje novih industrijskih odjemalcev po modelu TPF projektov (Third Party Financing) oziroma financiranje, ki ga opravi tretja stranka, in vključuje pogodbeno zagotavljanje oskrbe z energijo ali pogodbeno znižanje stroškov za energijo.

S povezovanjem energetskih in komunalnih storitev optimiramo stroške poslovanja, odjemalcem pa zagotavljamo celovito oskrbo z energijo in jih podpiramo od same ideje do končne rabe energije, vključno s projekti za učinkovito rabo energije, povečanjem energetske učinkovitosti in zmanjšanjem stroškov na njihovi strani.

Z implementacijo zastavljenega koncepta poslovanja po modelu Multi Utility v prakso prevzema Petrol Energetika, d.o.o. v Sloveniji vodilno vlogo v razvoju regijskega koordinatorskega oskrbe odjemalcev s celovitimi energetskimi storitvami. Z rezultati doseženih sinergijskih učinkov jim zagotavlja zanesljivo, varno, okolju sprejemljivo in dolgoročno tržno konkurenčno izvajanje energetskih, komunalnih in ekoloških storitev.

O poslovni konferenci

V podjetju enkrat na leto organiziramo poslovno konferenco, na kateri želimo zaposlenim predstaviti pomembnejše dogodke, pregledati poslovanje in podati smernice za nadaljnje dejavnosti. Hkrati je to dogodek, ki zaposlenim omogoča, da se boljše seznanijo s potekom dela v posameznih procesih in poslovnih enotah.

Konference so se udeležili vodilni, vodstveni in strokovni delavci podjetja. Zelo smo bili veseli, da se je povabilu odzval tudi novi namestnik direktorja sektorja Energetika mag. Janez Grošelj iz Petrola d.d.

Prizorišče letošnje poslovne konference je bilo že drugič zapored gostišče Aerodrom v Slovenj Gradcu. Izbira lokacije pa nikakor ni bila naključje. Za uvodno presenečenje so namreč poskrbeli predstavniki poslovne enote Štore, ki so v želji, da bi učinkovito izrabili čas, na konferenco prileteli z letalom.

Vsebinska poslovna konferenca iz leta v leto ohranja rdečo nit - podajanje bistvenih informacij o poslovanju, ki je vsako leto dopolnjeno z aktualno tematiko.

V nadaljevanju bom predstavila letošnjo vsebino.

Tudi z letalom se pride pravočasno

Smeri razvoja in poslovni cilji podjetja Petrol Energetika v letu 2007

Direktorica družbe Mojca Kert Kos je predstavila ključne podatke o stanju v podjetju, poslovne dogodke in investicijska vlaganja. Prikazana je bila analiza okolja ter kot rezultat podan glavni cilj poslovanja in izhodišča za nadaljnji razvoj. Glavni cilj poslovanja je celovita, dolgoročna in zanesljiva oskrba odjemalcev z različnimi vrstami energije in storitev na zaokroženih gospodarskih območjih (ZGO), v geografsko povezanih občinah in v novo nastajajočih poslovno obrtnih conah po modelu Multi Utility:

- optimiranje stroškov energije in storitev,
- združevanje vlog proizvajalca, dobavitelja in systemskega operaterja distribucijskih omrežij za različne vrste energije,
- stalno povečevanje tržnega deleža,
- koncentracija znanja in izkušenj s področja energetike in optimiranje stroškov dela, kar bo pripomoglo k razvoju regijskega koordinatorskega energetske oskrbe.

Podlaga za uresničitev zastavljenega cilja so razvojni projekti, ki jih načrtujemo za letošnje leto. Prednost imajo:

- preverjanje projektne ideje o kotlovnici na lesno biomaso v toplotni Petrola Energetike,
- optimizacija priprave sanitarne tople vode za odjemalce na ZGO Ravne,
- plinifikacija Dravske doline (Muta, Vuzenica, Radlje),
- plinifikacija zgornje Mežiške doline (industrija Žerjav, občina Črna),
- prevzem energetske oskrbe podjetja TDR Ruše,
- sodelovanje pri projektu za čiščenje reke Meže skupaj s štirimi občinami Mežiške doline in Petrolom, d.d.,
- vzpostavitev pogojev za javno zasebno partnerstvo v občinah Štore, Celje in Jesenice,
- priprava razvojnih projektov za elektroenergetska distribucijska omrežja na ZGO Ravne in Štore.

Pogleda na Železarno Ravne iz zraka najbrž še niste poznali

Podana je bila tudi informacija o rezultatih ankete o organizacijski klimi in predstavljeni ukrepi, ki bodo pripomogli k njenemu izboljšanju. Zavedamo se, da je vsaka veriga trdna le toliko, kolikor je trden njen najšibkejši člen.

Rezultat poslovanja v letu 2006 in poslovni načrt leta 2007

Marija Šetina, direktorica sektorja Finance, računovodstvo in kontroling, je v številkah predstavila prihodke od prodaje, izkaz poslovnega izida, kazalnike poslovanja, doprinos posameznih dejavnosti k poslovanju družbe in finančno stanje družbe. Rezultati izkazujejo trend rasti, so rezultat teamskega dela vseh zaposlenih ter nas vzpodbujajo k novim dosežkom.

Vloga in razvojni načrti Petrola Energetike na trgu z zemeljskim plinom

Anton Vučko, namestnik direktorice in direktor sektorja Komerciala, je predstavil poslovanje na področju trga z zemeljskim plinom (rast prodaje, rast bilančne skupine) in naše aktivno sodelovanje v procesu odpiranja trga. Prikazana je bila tudi SWOT analiza širitve bilančne skupine in trgovanja z zemeljskim plinom, ki je pokazala, da lahko tudi potencialne nevarnosti in slabosti izkoristimo v svojo prednost. Vsaka sprememba namreč prinaša tudi priložnosti, ki smo jih še posebej izkoristili pri odpiranju trga z zemeljskim plinom in obseg trgovanja povečali s 45.000.000 Sm³ v letu 2006 na predvidenih 118.000.000 Sm³ v letu 2008, za kar smo že sklenili dolgoročne pogodbe.

Razvojni vidiki Poslovne enote Štore

Direktor Poslovne enote (PE) Štore Janez Felc je predstavil glavne razvojne usmeritve PE, ki so:

- pridobitev javnega pooblastila za izvajanje dejavnosti systemskega operaterja elektro distribucijskega omrežja na ZGK Železarne Štore,
- pridobitev koncesije za distribucijo zemeljskega plina na območju občine Štore,
- širitev bilančne skupine zemeljskega plina na industrijske odjemalce v sosednjih občinah (Celje, Šentjur),
- organizacijska prenova PE Štore 2007/2008 - avtomatiza-

cija procesov,

- energetska oskrba Kisikarne Štore, 2009.

V številkah so bile predstavljene tudi večje investicije na področju zemeljskega plina, skladišča UNP, hladilne in pitne vode, sistema komprimiranega zraka in električne energije.

Novosti na področju odprtega trga z električno energijo v povezavi z direktivo EU 2003/54/ES

Jurij Bizjak, direktor sektorja Elektroenergetika, nam je predstavil vsebino direktiv EU 96/92/ES in 2003/54/ES, ter prilagoditev zakonodaje Republike Slovenije z novostmi na področju trošarin v luči dopolnitve zakona o trošarinah, kakor tudi z novostmi na področju kvalificirane proizvodnje, pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca in določitev cen za odkup električne energije od kvalificiranih proizvajalcev. Na koncu je bila podana še informacija o zanesljivosti oskrbe in o naložbah v energetske infrastrukturo.

Investicije, vzdrževanje, zanesljivost oskrbe in zavarovanja

Direktorji sektorjev Razvoj, proizvodnja in distribucija, Nikolaj Sonjak, Elektroenergetika, Jurij Bizjak, Komunalna energetika, Bojan Medved in vodje služb Tehnični plini, vode in plinasta goriva, Toni Brezočnik, Para, topla voda in tekoča goriva, Miran Fužir ter Vzdrževanje energetskih naprav, Iztok Pšeničnik, ki je nadomestil odsotnega Viktorja Podjaverška, so predstavili cilje poslovanja in investicije po posameznih področjih.

Predstavljene so bile naložbene dejavnosti na ZGO Ravne, ki bodo potekale v podjetjih Akers Valji (nova kalilnica valjev),

Nova upravna stavba Petrola Energetike

Sistemska tehnika (nova kalilnica, industrijska hala), Serpa (širitev proizvodnje) in Metal (posodobitev jeklarne, kovačnica III, čistilna naprava valjarna). Med večje naložbene dejavnosti sodi tudi ločena oskrba podjetja Metal s tehničnimi plini in tehnološko paro ter izvajanje koncesij za oskrbo s pitno vodo in odvajanje odplak na območju nekdanje Železarne Ravne. Predstavljen je bil tudi prenovljen postopek za izvajanje investicij in pregled dejavnosti na področju zavarovanja v sodelovanju z matičnim podjetjem Petrol, d.d..

Direktorica Mojca Kert Kos je spregovorila o nadaljnjem poslovanju

Podane so bile informacije o investicijah in vzdrževanju na področju elektroenergetike, tehničnih plinov in vode, plinastih goriv, pare, tople vode in tekočih goriv. Prikazan je bil rezultat analize na projektu kogeneracije pri obratovanju različnih plinskih motorjev, ki je predstavil bodoče scenarije obratovanja. Soproizvodnja toplotne in električne energije je

zaradi visokega izkoristka uvrščena med ključne tehnologije za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, pomembno pa lahko prispeva tudi k povečanju zanesljivosti oskrbe z električno energijo, zato bo pomembna tudi v prihodnosti.

V nadaljevanju je bila predstavljena še dejavnost službe Vzdrževanje energetskih naprav in aktivnosti na področju pridobljenih koncesij. V skladu s koncesijskimi pogodbami bodo največ teh aktivnosti izvajali na področju občine Dravograd in Ravne na Koroškem, kjer investicije v plinovodno omrežje pomenijo širitev plinskega trga za skupno 2.672.000 Sm³ na leto.

V februarju 2007 smo pridobili dve novi koncesiji in sicer za oskrbo s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih vod, kar za ZGO Ravne predstavlja pričetek izvajanja gospodarske javne službe (GJS) odvajanja odpadne vode na ločeni vaakumski kanalizaciji za fekalne vode, postavitve paketne čistilne naprave in izvajanje GJS oskrbe s pitno vodo iz javnega omrežja. Investicija pomeni ohranitev izvajanja dejavnosti na ZGO Ravne pod reguliranimi pogoji obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb.

V začetni fazi je tudi aktiviranje konzorcija za pripravo projekta celovitega pristopa k reševanju problematike čiščenja odpadnih vod v Mežiški dolini, ki ga vodi sodelavka mag. Anja Kocjančič iz Petrola d.d..

Razvojni projekti in novosti zakona o graditvi objektov ter zakona o javno zasebnem partnerstvu

Mag. Darinka Potočnik, pomočnica direktorja sektorja Razvoj, proizvodnja in distribucija, je predstavila pomen, cilje in osnovne rešitve zakona o graditvi objektov in zakona o javno zasebnem partnerstvu.

Kakovost, okolje in varnost - informacija o ključnih vodstvenega pregleda

Namen vodstvenega pregleda je ocenjevanje primernosti,

ustreznosti, učinkovitosti in uspešnosti sistema kakovosti glede na zastavljeno strategijo, politiko, cilje kakovosti, program ravnanja z okoljem, program varnosti in zdravja pri delu in uresničevanje načrtov s področja ravnanja z živili. Vodstveni pregled smo izpostavili tudi kot pomembno priložnost za izboljšave. Polona Štumpfl, vodja projekta kakovosti in ekologije, sem predstavila rezultate vodstvenega pregleda za leto 2006, ki so pokazali učinkovito izvajanje sistemov kakovosti, ravnanja z okoljem, varnosti in zdravja pri delu in ravnanja z živili. Skupno je bilo podanih manj ukrepov kot lansko leto in sicer 27, od teh pa je skoraj polovica takšnih, ki so postali trajna naloga in obveznost vseh sodelavcev. Med njimi smo še posebej izpostavili stalno izobraževanje in motivacijo, kar je trajna naloga vseh zaposlenih in podjetja kot celote.

Predstavitev plana projekta Marketinške aktivnosti v podjetju Petrol Energetika

Projekt Marketinških aktivnosti sem predstavila skozi njegov termiski plan, ki bo predvidoma zaključen konec leta. Prične se z analizo obstoječega stanja v podjetju, nadaljuje z opredelitvijo ciljev in strategije marketinga ter planom marketinškega komuniciranja in konča z realizacijo tega plana. V projekt je vključena tudi izdelava prenovljene spletne

strani podjetja, ki poteka v sodelovanju s Petrolom, sektorjem MRKR. Poslovno konferenco sta z vzpodbudnimi besedami o nadaljnjem poslovanju in predvsem sodelovanju med matičnim podjetjem Petrol d.d. in odvisno družbo Petrol Energetika, d.o.o. zaključila Mojca Kert Kos in mag. Janez Grošelj.

Mag. Janez Grošelj je govoril predvsem o sodelovanju Petrola d.d. in Petrola Energetike

Energija postaja ena ključnih tem tako v Evropski uniji kot v Sloveniji, energetika pa bo med pomembnejšimi področji, s katerim se bo Slovenija kot predsedujoča Evropski uniji ukvarjala v prvi polovici leta 2008. Za izvajanje energetske politike v EU bodo potrebna velika vlaganja in sodelovanje med sedemindvajseterico, zato bo podprto z obsežnimi sredstvi iz kohezijskih skladov.

Dnevi energetikov 2007 v Portorožu Zoran Gračner

Poleg velikega vpliva rabe energije na globalno segrevanje ozračja prihaja vedno bolj v ospredje tudi vprašanje zanesljivosti in stroškov energetske oskrbe. Program Trajnostna energija 2007-2013, ki je sofinancirana iz evropskih skladov, je osredotočena na tri področja: energetske učinkovite obnove stavb ter gradnjo nizko energetskih in pasivnih stavb,

bolj učinkovito rabo električne energije v vseh sektorjih, na lokalne sisteme in na uporabo obnovljivih virov ter soproizvodnjo toplote in električne energije.

V znamenju teh tem so v začetku aprila pod generalnim pokroviteljstvom Petrola že devetiti potekali Dnevi energetikov, srečanje slovenskih energetskih menedžerjev, ki se ga je udeležilo več kot 200 strokovnjakov iz vse Slovenije.

V okviru Dnevov energetikov 2007 so bile podeljene tudi nagrade, ki sta jih razpisala Ministrstvo za okolje in prostor in časnik Finance za energetske učinkovito podjetje in energetske učinkovit projekt.

Med podjetji je nagrado za energetske učinkovito podjetje leta 2007 za spre-

menjeno proizvodnjo enojnih strukturalnih dobila Predilnica Litija. Nagrado za energetske učinkovite projekt 2007 pa je prejelo podjetje Livar d.d. skupaj z Inštitutom za energetske svetovanje Enekom in sicer za vzpostavitev ciljnega spremljanja rabe energije.

Strokovna komisija je podelila še dve priznanji za posebne dosežke na področju energetske učinkovitosti. Eno je prejelo podjetje Fering za energetske projekte v Naravnem parku Terme 3000 in v Termah Banovci, drugo posebno priznanje pa je prejel pionirski projekt s področja javno zasebnega partnerstva v zdravstvu "Pogodbena zagotavljanje prihrankov energije in dobave energenta", ki sta ga spravila v življenje Splošna bolnišnica Brežice in Petrol.

Naj spomnim, da smo v okviru tega pol milijona evrov vrednega projekta rekonstruirali celoten ogrevalni sistem kar je vključevalo zamenjavo treh parnih kotlov nazivne moči 3 x 865 kW iz leta 1972, vključno z dimniki, mehčalnimi napravami, sistemom varovanja

kotlov, s čimer smo obstoječi parni sistem nizkotlačne pare nadomestili z vročevodnim sistemom. V kotlarno smo namestili dva nova nizko temperaturna kotla z močjo po 1,11 MW. Po rekonstrukciji uporabljajo kot energent zemeljski plin. Zamenjali smo tudi celoten razvod nizkotlačne pare iz kotlarne do treh dislociranih toplotnih podpostaj, obstoječi centralni način priprave tople sanitarne vode ter termični del kuhinje za pripravo hrane.

Najpomembnejše pa je, da smo zaradi obsežnosti in občutljivosti rekonstrukcije projekt zaključili v pogodbenem roku ter v okviru planiranih sredstev. Prav tako so tehnični in finančni rezultati projekta skladni z načrtovanimi vrednostmi, zaradi česar smo se izkazali kot zanesljiv zasebni partner javnega sektorja. Javno zasebno partnerstvo je tako zaživel.

Posebno priznanje je prejel projekt s področja javno zasebnega partnerstva v zdravstvu, ki sta ga izpeljala Splošna bolnišnica Brežice in Petrol

Marsikdaj slišimo, da je pomembno sodelovati, ne zmagati - predvsem takrat, ko se zmaga komu izmuzne iz rok. V resnici si vsi želimo stati prav na vrhu lestvice. Ali celo priti v Guinnessovo knjigo svetovnih rekordov. Za podjetja je to pomembno tudi iz konkurenčnih razlogov.

Marche Gostinstvo v Guinnessovi knjigi rekordov Jelka Kušar

Uspeli so - rekord je dosežen

V Marche Gostinstvu so razmišljali, kako bi pomagali težko bolnim otrokom ter se odločili, da bodo spekli veliko pecivo, ga prodali na javnem odprtem mestu, izkupiček pa poslali ustanovi za pomoč otrokom z rakavimi in krvnimi boleznimi. Prvotna skromnejša ideja je dobivala vedno večji obseg, nato so ugotovili, da bi bila zamisel najbolj učinkovita, če bo pecivo tako veliko, da bi z njim mogli konkurirati za Guinnessovo knjigo rekordov. Sklenili so, da bo merilo 400 metrov, iz njega pa bodo narezali 5 tisoč kosov.

A kam naj bi pecivo postavili? Najprimernejše mesto je bil Park Zvezda v Ljubljani, kjer je dovolj prostora za izdelek, pa tudi za vse obiskovalce, ki so jih pričakovali. Zato so prosili Mestno občino Ljubljana za dovoljenje in ga kmalu dobili.

Le redki so odšli brez peciva

Dogovorili so se, da bo prireditev 21. aprila dopoldne. Župan Zoran Jankovič je obljubil, da bo tudi sam sodeloval ter prišel na prireditev. Besedo je držal in kupil prvi kos peciva, pravzaprav ne le enega, vse pa je izročil malčkom, ki so stali v neposredni bližini. Ob tem je za naš časopis dal kratko izjavo: "Prireditev je za naše mesto izredno pomembna, saj mu prinaša nekaj novega, nov dogodek. Predvsem pa je pomemben cilj, namen akcije - humanitarnost, kar dodatno podpiram. Prav zato sem danes prišel sem, saj se resno zavzemam za humanitarnost, strpnost, složnost, odprtost, spoštovanje različnosti. Prav zato so take akcije izjemno koristne. Prireditev pa je po mojem mnenju pomembna še iz drugega razloga. Predstavlja sodelovanje med podjetjem in mestom, ki je koristno za obe strani. Prav zato sem se odločil, da bom povabil direktorje ljubljanskih podjetij, jim predstavil našo vizijo, poslušal njihove probleme in želje, predvsem pa jih bom poskušal prepričati, naj sovlagajo v razvoj nekaterih infrastrukture v mestu, kar bo obema stranema prineslo dodatno vrednost, ki je nujna za image podjetij in mesta."

Marche Gostinstvo je v projekt vložilo 20 tisoč evrov ter pritegnilo več svojih dobaviteljev.

Župan Zoran Jankovič je kupil prvi kos peciva

Pecivo so pripravljali polna dva dneva v obratu v Tepanju, od koder so ga odpeljali v Ljubljano v Park Zvezda, kjer so ga sestavili, okrasili ter zložili na pladnje. Za pecivo, dolgo 400 metrov, so porabili 1.000 kg svežih jagod, 500 kg testa, 300 kg kreme, 250 kg mareličnega želeja in 20 kg mandljev. Ob zaključku prireditve so bili marchejevci več kot zadovoljni, saj so prodali vse do zadnjega koščka peciva (skoraj 5.200) sto pa so jih odnesli otrokom, ki se v bolnišnici s pomočjo zdravnikov in medicinskega osebja borijo za svoje zdravje.

Če v poslovni stavbi pokličete interno številko 471, se vam oglasi topel, nežen glas, ob katerem vas prevzame občutek, da se pogovarjate z nekom, ki bi mu mogli zaupati tudi tisto, o čemer sicer ne želite govoriti. Niti na misel vam ne pride, da se pogovarjate z nekom iz računovodstva, kajti tam delajo vendar odločni, prav nič sentimentalni ljudje. Toda Mateja ZUPANČIČ nosi v sebi oboje - toplino in odločnost. V Petrolu dela že 22 let, začela je na oddelku za osnovna sredstva, odšla k stanovanjskim kreditom, skrbela za stanovanja, kredite, leasing avtomobilov, pa tudi za osnovna sredstva. Z delom v računovodstvu je zadovoljna in zaveda se, da mora biti vse natančno in tekoče opravljeno. Sodeluje tudi pri delu sindikata, v Čebelici in v inventurni komisiji.

Svoje delo ima nadvse rada Jelka Kušar

Zadolženi ste bili za različna področja. Ali je bil to poseben izziv?

Da. Pametno je, da greš skozi vse oddelke računovodstva, saj le tako spoznaš njegovo pravo podobo. Če si dolgo na istem oddelku, oleseniš. Čez nekaj časa sem pri delu s krediti ostala skoraj povsem sama na oddelku, bilo pa je to prav v času „Jazbinškovega“ stanovanjskega zakona, ko je bilo precej dela z odkupi stanovanj. Leta 1998 sem odšla v oddelke finančnih naložb, kjer sem delala le kakšni dve leti, nato sem se posvetila inventuram, od koder sem prišla v finančno dokumentarno kontrolo in priznati moram, da sem tukaj najbolj zadovoljna.

Katero delo vam je dajalo najmanj zadovoljstva?

Nikdar se mi nobeno delo ni zdelo pretirano težko, ali preveč obremenilno. Vsega se naučiš. Spremljati moraš zakone in predpise s področja računovodstva, kajti če hočeš dobro delati, moraš poznati vse novosti.

Ali se morate strogo in slepo ravnati po zakonih? Verjetno sta marsikdaj možna po dva izhoda.

Izhodi se najdejo, a zakon je zakon in treba ga je spoštovati. Seveda, tudi zato, ker so nad nami revizorji in inšpektorji, ki lahko hitro odkrijejo napake.

Kakšni pa so inšpektorji, ozki ali tudi človeško gledajo na zadeve?

Po mojih izkušnjah gledajo na zadeve dokaj človeško.

Kaj vse delate v finančno dokumentarni kontroli?

Na našem oddelku kontroliramo, evidentiramo in plačujemo prispеле račune za stroške, račune lastne porabe, odločbe, obračun sejin za nadzorni svet in svet delavcev, delamo obračune stroškov in prihodkov za Dars, kontroliramo in likvidiramo potne naloge za potovanja doma in v tujini, pripravljamo mesečne tabele in pojasnila določenih

stroškov k računovodskim izkazom...

V kolikšni meri je vaše delo samostojno in koliko povezano s sodelavci?

Delo opravljam samostojno. Iz sektorjev dobimo opremljene dokumente, a če niso popolni, jih prosimo morda za pogodbo, naročilnico, dobavnico, ali pokličemo kar dobavitelja. V tem pogledu je delo povezano s terenom, pa tudi z drugimi sektorji.

Vam podjetja hitro pošljejo zahtevane podatke? Imate pri tem težave?

Ne, osebno jih nimam. Če za nekaj prosim, želeno hitro dobim. Končno tudi če mene kdo kaj prosi, dobi podatke oziroma odgovor v najkrajšem možnem času.

Kaj pa če zbolite? Ali delo zastane ali imate nadomestilo?

Priznati moram, da sem bila zaradi svoje bolezni v 22 letih le dvakrat na bolniškem dopustu in nekajkrat zaradi nege otrok. Sicer pa imamo na oddelku nadomeščanja urejena, saj mora biti delo vsak dan tekoče opravljeno.

Kaj pa če vam druga služba prepozno pošlje zadevo, ki je časovno opredeljena, če zamuja z dokumenti?

Imamo mesečna obračunska obdobja, kontrola je v računalniku, to pomeni, da vemo, kateri dokumenti pridejo v

Petrol in v katerem sektorju so, in če jih ne pošljejo k nam, jih terjamo. Ko se obračunsko obdobje zapre, večino dokumentov tudi dobimo, razen če so kakšne reklamacije oziroma manjkajo posamezne priloge, ali da pridejo v Petrol tako pozno, da jih naročnik še ni uspel pregledati in podpisati.

V kolikšni meri vam pomaga vse bolj razvita tehnika?

Tehnika je sijajna!

A včasih se ustavi.

To je redko. Če bi se resnično ustavilo, bi se ustavilo tudi delo. A če se kaj ustavi, traja to le kratek čas, saj nam informatiki hitro pomagajo. Glede računalnikov in programov lahko rečem, da sem zadovoljna, zdaj pa pripravljajo tudi program za vnos prispelih računov na WEB.

Se morate ob takih novosti dodatno izobraževati?

Dovolj je, da se interno izobražujemo. Pošta in nekatere druge zadeve že zdaj tečejo prek WEB, z ostalim se bomo pa tudi pravočasno seznanili in do zdaj smo vedno vse dovolj dobro in hitro osvojili.

Sodelujete tudi pri delu sindikata.

Da, sem sindikalna poverjenica za del računovodstva in upam, da so sodelavci z menoj zadovoljni. Poleg tega sem članica blagajne vzajemne pomoči. Skrbim za blagajno „Čebelice“, v katero plačujemo članarino, kadar smo v težavah, pa lahko prosimo za brezobrestni kredit. Ob tem sem še predsednica popisne inventurne komisije za osnovna sredstva v poslovni zgradbi, kar je najbolj neprijetna naloga. V mojih rokah je organizacija dela, razporeditev članov komisije in tudi popis sredstev. Delo mora biti pravočasno in dobro opravljeno, poročilo in pripravljene odpise pa posredujemo centralni popisni komisiji.

Majhni koristni predlogi so vir nenehnega napredka, doseženega z drobnimi koraki. Zato jih moramo spodbujati in podpirati, saj z njimi pomagamo tudi drugim zaposlenim, podjetju in širši družbi, da vsi postanemo boljši. Tisti, ki prispevajo pobude, pa poglobljajo svoje ustvarjalne moči in povečujejo znanje.

Vsak od nas lahko prispeva drobno pobudo

Marta Svoljšak

Ko pomislimo na inovacije v podjetju, si ponavadi v mislih naslikamo inženirja razvojnika, ki za računalniškim zaslonom snuje nov izdelek. To je sicer res, vendar pa je v ta sklop potrebno vključiti tudi ostale zaposlene. Zato smo se v skupini Petrol odločili, da spodbudimo vse zaposlene na vseh ravneh in v vseh oddelkih k podajanju drobnih pobud za izboljšanje delovnega okolja, večjo kakovost storitev, za čistejše okolje in nenazadnje, kar je najbolj pomembno, za še večjo skrb za kupca. Vse to je tisto, kar nam bo pripomoglo, da bomo postali še boljši. Z vašimi predlogi želimo izkoristiti ustvarjalne potenciale, znanje in izkušnje zaposlenih in ne le tistih, ki jim je ustvarjalnost poklic. Mali koristni predlogi na začetku po vsej verjetnosti ne bodo povzročili skokovitega napredka družbe, vendar lahko, če jih bomo primerno vzpodbudili in vodili, pomembno vplivajo na našo konkurenčnost.

Vsak od vas je verjetno že slišal za pojme invencija, inovacija, izum. Pa vendarle, ali ste se kdaj vprašali, kaj je sploh razlika, kaj ti pojmi pomenijo? Najpogostejši pojmi, povezani z inovacijami, s katerimi se srečujemo v poljudni in strokovni literaturi, a nimajo splošno veljavne definicije. V nadaljevanju sem za glavne pojme zbrala nekaj definicij iz različnih virov.

Ideja- zamisel, navdih, inspiracija

Ideja = zamisel, ki se rodi inventorju sama od sebe ali ob kakšnem dogodku. Običajno se hitro pojavi, vendar lahko tudi hitro izgine, zato ni najpomembnejši trenutek, ko nas nekaj navdahne, temveč poznejši trenutek, ko se te ideje zavemo in postanemo nanjo pozorni (Trstenjak, 1981)

Invencija

Invencija predstavlja idejo, opis ali model za novo ali izboljšano sredstvo,

proizvod, proces ali sistem. (Devetak, 1980) Invencija je nov domislek, ki bo morda kdaj postal uporaben in koristen. (Rebernik, 1997)

Inovacija

Najprej nastane invencija, nato potencialna inovacija, ki pomeni uporaben, a ne še nujno donosen ali kako drugače koristen nov domislek. Šele zadnji člen v invencijsko-inovacijski verigi je inovacija, to je vsaka dokazano koristna novost. Inovacije niso le tehnično-tehnološke novosti, temveč so lahko tudi družbene, netehnološke narave, ni pa inovacija katerakoli novost. (Rebernik, 1997).

Osnovna razlika med invencijo in inovacijo je v tržnem zanimanju in ekonomski koristi za avtorja - invencija postane inovacija šele, ko jo sprejmejo kupci oziroma ko ima avtor od inovacije ekonomsko korist. Izum ali invencijo lahko enačimo (na primer patentiramo lahko še tako neumen izdelek, a če ni zanimiv za tržišče, se raje predstavljajte kot inventor ali izumitelj in ne kot inovator), medtem ko ekonomske koristi prinašajo le inovacije.

Vir: Ustvarjalno mišljenje, avtor Borut Likar v knjigi Uspeti z idejo in spletna stran <http://wawwww.inovativnost.net>
Zadnja direktiva EU iz leta 1995: inovacija je vsaka drobna novost (sprememba), ki v praksi dokaže svojo koristnost (Mulej 2000, str. 496)

Izum

Izum sam po sebi še ne zagotavlja njegove uporabnosti, zato lahko zapišemo, da je uporabnost lastnost, ki je ne moremo po pravilu povezovati z izumom. Pri izumih povezanost s koristnostjo ni nujna, je pa seveda zaželena, če jo hočemo spremeniti v inovacijo. In če pogledamo izum s pravnega vidika: **patent** (pravno varstvo izuma) je po novem ZIL **enačen z invencijo in ne z inovacijo**.

Izboljšava

ne sloni na novem znanju, ampak uporablja do tedaj znane principe, kar naj bi pripomoglo k večjemu obvladovanju procesov. Izboljšava predstavlja prenos že znane rešitve v soroden izdelek ali proces, ki pa z vidika našega sistema predstavlja izboljšanje. Je vse, kar v sistem prinaša korist, ki ni merljiva samo vrednostno. Po kriteriju koristnosti izboljšave in inovacije ni mogoče ločiti. Ločimo ju lahko samo na osnovi novosti, ki jo predstavlja.

Zakonodaja EU ne pozna izraza izboljšave (magistrsko delo Inoviranje v podjetjih, Marko Novak, str. 8)

Merilo, na podlagi katerega lahko ločimo izume, inovacije in izboljšave, je **spособnost za izkoriščanje inovacije - izkoristek**.

Z vidika **koristi** je izkoristek izboljšav in inovacij enak 1, medtem ko je izkoristek pri izumih manjši ali največ enak 1. Pri posameznih izumih, ki ne prinašajo koristi, je enak ničli, pri tistih, ki korist prinašajo, pa je izkoristek enak 1. Iz tega lahko razvijemo trditev, **da je z vidika porabe sredstev in energije bolj gospodarno izboljševati in inovirati**, kot pa izumljati, kajti sam razum nam ne prinaša koristi.

Vendar pa v začetku miselnega procesa ne vemo, ali bo rezultat izum, inovacija ali izboljšava. Seveda je pomembno, v kolikšni meri lahko ocenimo idejo na začetku njenega razvoja.

Začeli smo vas seznanjati s svojimi nameni in strokovnimi izrazi, ki jih boste v prihodnje še velikokrat slišali. Ker je pomlad polna zanosa in svežine, smo prav zdaj začeli vpeljevati sistem izboljšav in inovacij.

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje (PDPZ) nam daje možnost, da sami v naprej poskrbimo za leta, ki jih bomo preživljali kot upokojenci

Ne odlašajmo na jutri - kar lahko naredimo že danes za svoj boljši jutri

Helena Krištofelc

Petrol d.d. je bil konec leta 2000 **so-ustanovitelj Pokojninske družbe A, d.d.**, ki je začela poslovati v letu 2001.

Že v prvem letu je Petrolova uprava sprejela odločitev, da bo zaposlenim plačana minimalna letna premija in na podlagi tega je bil speljan celoten postopek za vključevanje - skupno posvetovanje s sindikatom, podpis pogodbe s sindikatom in podpis pogodbe s Pokojninsko družbo A, d.d..

Od leta **2002** dalje je postal **PDPZ del plačne politike** in od takrat Petrol plačuje **PDPZ** za svoje zaposlene (tako v matični družbi kot v odvisnih družbah) mesečno premijo v višini **3** odstotkov **bruto plače** zaposlenega oziroma za nekdanje petrolovce na najemnih bencinskih servisih **minimalno letno premijo**.

Kolikšna bo naša pokojnina?

Naraščanje števila upokojencev, ki je posledica vedno daljše življenjske dobe in vse manjšega prirastka prebivalstva, zahteva zniževanje pokojnin in podaljševanje delovne dobe zaposlenih. Pokojninski prispevki, ki jih mesečno plačujemo, niso zagotovilo za naše pokojnine, ampak z njimi plačujemo pokojnine sedanjim upokojencem, mi pa lahko le upamo, da bodo naše pokojnine plačevali takratni zaposleni. Zaradi nizke rodnosti in podaljševanja življenjske dobe se bo obremenitev javnega pokojninskega sistema naglo po-

večevala, zato bo morala država pravice iz javnega pokojninskega zavarovanja znatno znižati, vedno večji del pokojnine pa bomo morali privarčevati sami. Naša pokojnina bo znatno nižja, kot so današnje pokojnine. Z dodatno pokojnino lahko nadomestimo razliko, mlajši pa si jo lahko celo povečajo. Vendar to lahko dosežemo le z dolgoletnim varčevanjem v okviru dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Kolikšno dodatno pokojnino si lahko privarčujemo?

Višina dodatne pokojnine je odvisna od mesečne premije, obdobja plačevanja premije, doseženega donosa, starosti ob upokojitvi in spola zavarovanca. Pri izračunu dodatne pokojnine upoštevamo dolgoročno 5-odstotno letno donosnost (na podlagi dosedanjih izkušenj).

Izračun pokaže, da se po **10 letih** varčevanja mesečna premija in dodatna pokojnina **izenačita**, po **20 letih** je dodatna pokojnina več kot **dvakrat višja od premije**, po **30 letih** več kot **štirikrat višja**, po **40 letih** pa skoraj **osemkrat višja od premije**. Pri moških je zaradi nižje pričakovane starosti izračun še nekoliko ugodnejši.

V daljšem obdobju lahko privarčujemo znatno dodatno pokojnino, ki jo bomo prejeli od upokojitve do konca življenja, lahko pa po 10 letih prekinemo zavarovanje in sredstva dvignemo v

enkratnem znesku.

Zbrana sredstva so izločena na poseben račun, ki je last zavarovancev, zato varnost sredstev ni ogrožena, tudi če bi šla delodajalec ali pokojninska družba v stečaj.

Sredstva zavarovancev upravljajo banke, ki so dobro usposobljene za upravljanje in zavarovancem nudijo jamstvo za sredstva in zjamčeni donos. Družba je v letu 2006 pripisala zavarovancem donos v višini 5,61 odstotka. V njej je zavarovanih 40.000 članov s 103 milijoni evrov sredstev.

Ali naj tudi sami prispevamo del sredstev?

Pravico do plačila PDPZ imajo zaposleni, ki so v delovnem razmerju vsaj leto dni; na najemnih bencinskih servisih pa Petrol zagotavlja sredstva za nekdanje petrolovce.

V letu 2007 znaša znesek **minimalne** mesečne premije **21,04 evra**, **maksimalna** mesečna premija zavarovanca pa lahko znaša **do 5,844 odstotka** njegove bruto plače oziroma maksimalno **do 199,17 evra**.

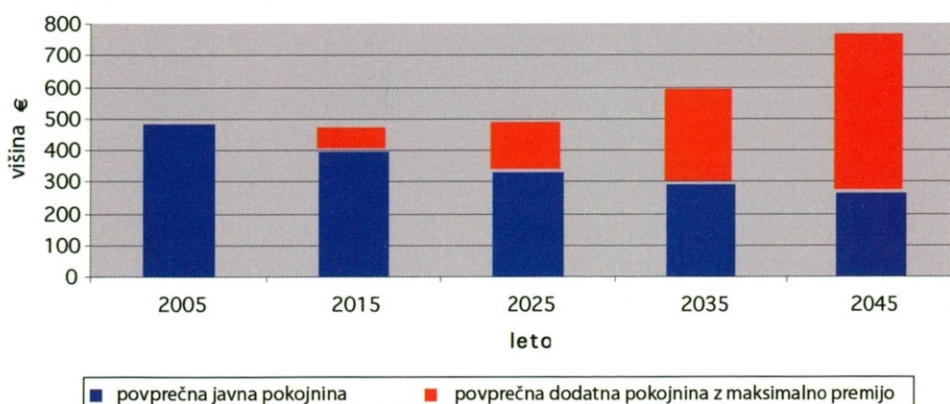
Več zaposlenih že danes razmišlja o svoji pokojnini, zato poleg zneska, ki ga za njih plačuje Petrol, do višine maksimalnega mesečnega zneska sami dodatno plačujejo del premije iz svoje neto plače.

V Petrolu (brez najemnih bencinskih servisov) je v PDPZ vključenih 87 odstotkov zaposlenih.

Če še niste vključeni v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje in ste že dlje kot 12 mesecev zaposleni v skupini Petrol, boste ponovno prejeli v podpis pristopne izjave.

Ne odlašajmo na jutri, kar lahko naredimo že danes za svoj boljši jutri.

Sestava bodoče pokojnine pri povprečni slovenski plači

Gotovo ni nikogar med nami, ki ne bi poznal elektrike. Če pa bi hoteli izvedeti kaj več, na primer, kaj je elektrika, kaj električni tok, kaj električna energija, bi morali marsikdaj nekoliko počakati na odgovor. Ker se v Petrolu v zadnjem času ukvarjamo s prodajo, distribucijo in proizvodnjo električne energije, je prav, da o celotnem področju nekoliko več vemo tudi tisti, ki nismo vpleteni v delo, morda toliko kot o tekočih gorivih.

Kaj vemo o elektriki?

Izraz „elektrika“ marsikdaj uporabljamo dokaj ohlapno. Poleg električnega naboja radi označujemo z njim električni tok in tudi električno energijo.

Pravilno pa je, da izraz uporabljamo za električni naboj, lastnost nekaterih osnovnih delcev, da nanje deluje električno polje in da sami ustvarjajo okoli sebe električno polje, kar vodi v privlačne ali odbojne sile med njimi. Ta sila je ena od štirih osnovnih sil v naravi, električni naboj pa je fizikalna količina, ki se ohranja in jo lahko kvantiziramo.

V naravi obstajata dve vrsti električnega naboja - pozitivni in negativni. Istoimenski električni naboji se med seboj odbijajo, različni imenski privlačijo (pozitivni-pozitivni, negativni-negativni).

Zgodovina

Zapisi iz leta 600 pred našim štetjem pričajo, da so elektriko poznali že stari Grki, ki so odkrili, da če jantarno palico podrgnejo s krznom, palica privlači krzno. Spoznali so tudi, da jantarni gumbi privlačijo lahke predmete, in da ob vztrajnem drgnjenju jantarja iskra preskoči.

Med izkopavanji v Iraku so našli predmet, ki so ga imenovali bagdadska baterija in naj bi nastal leta 250 pred našim štetjem. Ker spominja na elektrokemijsko celico, nekateri menijo, da so ga uporabljali za galvanizacijo. Anahronistične opise električnih naprav so našli tudi na stenah in v zapisih v Egiptu.

Angleški znanstvenik William Gilbert, ki je leta 1600 začel raziskovati elektriko, je skoval novo besedo „electricus“ in sicer iz grškega izraza elektron, povzeli pa so jo vsi ostali jeziki.

60 let pozneje je Otto von Guericke izumil prvi elektrostatični generator. C. F. Du Fay je prvi identificiral dve vrsti

elektrike, ki so ju pozneje označevali kot pozitivna in negativna. Pieter van Musschenbroek je leta 1745 izumil leidensko steklenico, kondenzator, ki je omogočal shranjevanje večjih količin elektrike. Dve leti pozneje je William Watson ugotovil, da je razelektritev statične elektrike enaka električnemu toku. Leta 1752 je Benjamin Franklin promoviral svoje raziskave elektrike z nevarnim

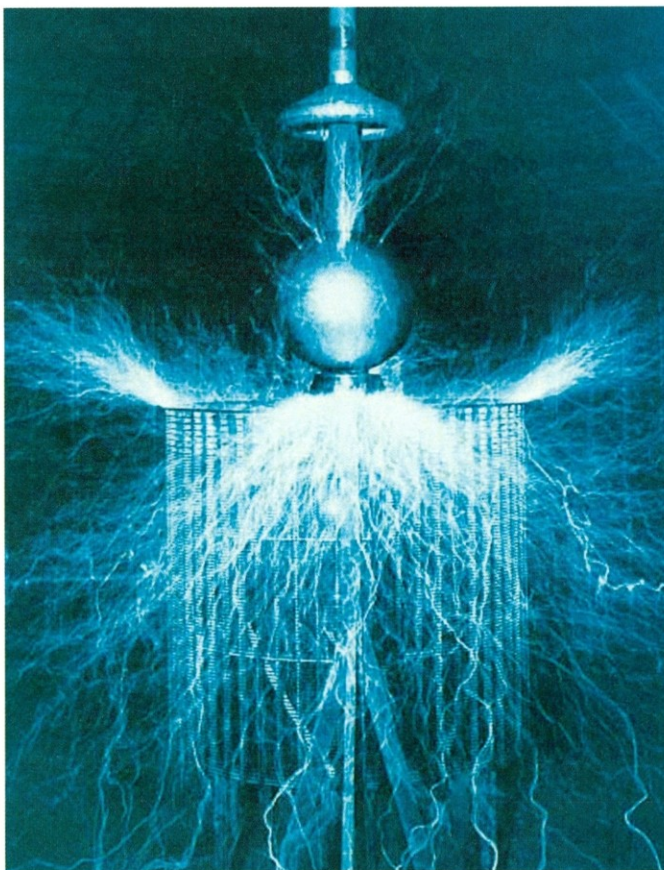
enote električnih količin.

Alessandro Volta je pri poskusih s kemikalijami ugotovil, da lahko pri kemijski reakciji ustvari pozitivno in negativno anodo. Ko med ti dve elektrodi, med katerima je razlika električnih potencialov, priključimo električni prevodnik, požene razlika potencialov po prevodniku električni tok. Osnovno enoto za električni potencial so poimenovali volt.

V 19. in v začetku 20. stoletja so delovali velikani elektrotehnike - Nikola Tesla, ki je izumil indukcijski motor in osnove distribucijskega omrežja za izmenični tok, Samuel Morse, ki je iznašel telegraf, Antonio Meucci, izumitelj telefona, Thomas Edison, izumitelj fonografa in električne žarnice, George Westinghouse, ki je iznašel električno lokomotivo, ter Charles Steinmetz, teoretik izmeničnega toka.

Nikola Tesla je delal poskuse z zelo visokimi napetostmi, ki so vključevali kroglaste strele. Izumil je indukcijski motor in večfazni sistem, njegova je teorija večfaznega izmeničnega toka, ki ga je leta 1882 uporabil za prvi indukcijski motor. Leta 1885 je Westinghouse, predsednik družbe Westinghouse Electric Company iz Pensilvanije, odkupil od Tesle patentne pravice za večfazni izmenični dinamo.

V naslednjih letih se je med Westinghousovim izmeničnim tokom in Edisonovim istoimenskim tokom razvilo tekmovanje za prevlado v praksi. Na koncu je prevladal sistem izmeničnega toka.

To je elektrika

poskusom, ko je med nevihto spuščal zmaja. Na osnovi tega poskusa je izumil strelovod ter ugotovil zvezo med strelo in elektriko. Prav Franklin je verjetno izbral izraz pozitivni in negativni pol. Njegove ugotovitve pa so pomagale poznejšim raziskovalcem, katerih delo predstavlja osnovo za sodobno elektrotehniko. Faradayu, Volti, Amperu in Ohmi pa je družba izrazila priznanje s tem, da je po njih imenovala osnovne

Od Mexico Cityja do Cancuna in nazaj - II

Biserka Čičerov

Avtobus se počasi vzpenja iz Mexico Cityja proti goram. Danes gremo na obisk v mesto srebra Taxco, ki leži na višini 1800 m in šteje nekaj več kot 90.000 prebivalcev. Prav gotovo je Taxco eno najslikovitejših mest v Mehiki, pripeto na strmine bližnjih gričev, z ozkimi tlakovanimi ulicami in polno

Indijanci so v Chapasu prodajali loke in puščice

cvetja. Mehiška vlada ga je razglasila za nacionalni zgodovinski spomenik, lokalni zakoni pa to dejstvo spreminjajo v resničnost. Stare stavbe obnavljajo in ohranjajo, vsaka nova zgradba pa mora biti zgrajena po strogih določilih tako, da se vključi v mesto. Indijanci Azteki so ga imenovali Tlachco, kar naj bi pomenilo "kraj, kjer se igra z žogo". Azteki so tu živeli od leta 1440 vse do prihoda Špancev. Med prvimi španskimi naseljenci so bili tudi trije rudarji Cabra, Salcedo in Nava ter čevljar Muriel. Že 1531 leta so odprli prvi rudnik srebra v Severni Ameriki. Španci so sicer iskali kositer, ki so ga nekaj našli, toda 1534 so odkrili ogromne količine srebra. Vendar so kmalu izčrpali nahajališče in šele leta 1743 je Don Hose de la Borda ponovno odkril bogato žilo srebra. Borda je bil znan po izreku: "Bog da Bordi in Borda da Bogu". Bogata odkritja so pritegnila številne rudarje, ki so izkopali skoraj vso rudo. 1929 je William Spratling prišel v Taxco in na pobudo ameriškega veleposlanika v Mehiki postavil majhno obrtno delavnico, ki se je ukvarjala s srebrnimi izdelki. Majhna delavnica je postala tovarna in danes obratuje tu vsaj tristo delavnic. S tem se ohranja tradicija in ljudje so našli zaposlitev.

Čaka nas Puebla, ki leži na višini 2162 m in šteje dober milijon prebivalcev. Je eno redkih mehiških mest, ki je ohranilo značilno špansko arhitekturo. Številne cerkve, kolonialne hiše, med katerimi so mnoge okrašene z barvitimi keramičnimi vzorčastimi ploščicami (azulejos). Središče mesta je pod Unescovim varstvom že od leta 1987. Mesto so postavili španski priseljenci leta 1531 in ga poimenovali Ciudad de los Angeles. V njem smo si ogledali eno od katedral in se za hip ustavili na tržnici z zelo znano ročno poslikano keramiko, znano po imenu Tavalera. Najbolj znana keramika je danes v Publu bela majolika!

Severna obzorja zapolnjuje vulkan Malinche, ime pa mu je

Chichen Itza (Čičenica) - tempelj Kukulkan

dal Cortez. Tako se je namreč imenovala njegova ljubica in prevajalka indijanskega rodu. Puebla pa ima v bližini še dva vulkana in sicer čez pet tisoč metrov visoki Popocatepetel, ki se spet prebujata in zaspani Iztaccihatel. Popoldne smo nadaljevali vožnjo do Oaxace.

Oaxaca leži 1550 metrov visoko in šteje okrog 260.000 prebivalcev. Nastala je okrog leta 1529, ko so španski priseljenci okrog Zokala (glavnega trga) zgradili novo mesto. Toda najprej se zapeljemo na bližnji grič Monte Alban, ki leži 400 metrov nad mestom. Zapoteci so vrh Bele gore (Monte Alban) popolnoma izravnali in na tako izravnani površini postavili ogromno mesto s še danes impresivnimi zgradbami. Arheologi so na ostankih palač ugotovili, da je šlo za tri obdobja, a vrh je mesto doseglo v letih 300 do 700 našega štetja, ko je tu bivalo 25.000 ljudi. Nepojasnjeno je, kako so brez tehničnih pripomočkov odbili vrh gore ter kam in kako so odpeljali odvečni material.

Popoldne si ogledamo še Oaxco, indijansko tržnico, osrednji trg Zocalo, katedralo, proizvodnjo čokolade in cerkev sv. Dominika, ki velja za eno najlepših baročnih cerkev v Mehiki. Zvečer nas čaka še ogled lokalnih plesov in spanec v hotelu Parador del Domenica.

Takoj po zajtrku se odpeljemo proti Mitli s kratkim postanikom v El Tuli, kjer si ogledamo 2000 let staro cipreso. Domačini ji pravijo El Arbol del Tule ali tulsko drevo po naše. Obseg drevesa je 58 metrov, visoko je 42 metrov, nam pa ga je predstavila majhna Indijanka, ki nam je z ogledalcem, v katero je lovila sončne žarke, na drevesu kazala veje, ki so rasle v obliki raznih živali. Ko je povedala, da gre za tigra, je svojo razlago končala z visokim otroškim glaskom: „Did you see it? Come on.“ V El Tule je 11 deklic, starih okrog 13 let, ki so bile posebej izbrane in imajo nalogo tujcem predstaviti El Arbol. Turisti pa jim smejo podariti le kakšno sladkarijo, ne pa denarja..

Mimogrede si ogledamo še farmo, kjer pridobivajo pijačo meskal, poleg tekile najbolj znano alkoholno pijačo v Mehiki.

Razlika med obema pijačama je v vrsti agave, iz katere ju pridobivajo. Lokalna posebnost je v tem, da je v steklenici z mescalom na dnu črv, ki ga na koncu poješ. Na zdravje! Odhajamo naprej, proti Mitli, ki je nastala okrog leta 100 našega štetja in je bila dolgo časa eno vodilnih zapoteških središč. Ko je Monte Alban propadel, prevzame njegovo vlogo Mitla, razmeroma majhno mesto s 7.500 prebivalci, leži pa na višini 1700 m. Tu nas preseneti natančnost pri izdelavi mozaikov. Kako so oblikovali te kamne, je še danes skrivnost, saj niso imeli kovinskega orodja. Obiščemo kompleks cerkva, kompleks stebrov, prvo in drugo dvorišče, dvorano falusov in si v eni od dvoran ogledamo, kakšen je bil bivalni prostor, pokrit z lesenimi oporniki, prepletenimi s trstiko. Tu se jim res ni bilo bati dežja.

Folklorna skupina nam je predstavila indijanske plesne in običaje

Tega dne nas čaka še Tehuantepec, kjer bomo prenočevali. Avtobus grize skozi pogorje Sirra Madre, opazujemo gozdove kaktusov in nasade magueya. Za hip se ustavimo v solinah ob obali Pacifika, nato nas pozdravi hotel Calli. Takoj preizkusimo vodo v bazenu.

Za Tehuantepec pravijo, da je prijazno mesto, kjer se dogajajo fieste druga za drugo. Mi smo bili preveč utrujeni, da bi se je udeležili. V bližini je ena največjih znamenitosti Mehike - kanjon Sumidero. Tja gremo s čolnom gledat krokodile in vodne ptice. Na reki Rio Grijalva so zgradili ogromno hidrocentralsko in ujeli reko med strme tisočmetrske stene, s katerih so se pognali v smrt Indijanci, ki niso želeli postati španski sužnji. Kanjon je upodobljen tudi na mehiškem grbu. No, pa se vrnimo k vodi. Reka je globoka in po njej se ni mogoče zapeljati s čolni do jezua Chicoasen, ker je preveč naplavljenih dreves in bi bilo to nevarno. Prepustimo se vodiču, ki nam od blizu pokaže ptice, med katerimi so predvsem kormorani in kakšen ribji orel ter krokodile. Ti so kot lutke, leže nepremično na obali in se ne dajo motiti. Vprašanje pa je, kaj bi se zgodilo, če bi kdo zaplaval k skali in si z zverino hotel pogledati iz oči v oči. Imeli smo srečo in visoko nad seboj opazili tudi nekaj opic. Obilica vode in toplota sta na stenah kanjona ustvarila različne tvorbe, med katerimi je najbolj znano „božično drevo“. Stena, porasčena z mahom, daje vtis drevesa in ko je dovolj vode, je podoba drevesa še bolj resnična. Vrnemo se na izhodišče, kupimo še nekaj spominkov in

bolj ali manj zaman poizkušamo posneti nekaj domačinov, Indijancev. Prišli smo namreč v državo Chiapas, ki jo bomo še bolj podrobno spoznali v naslednjih dneh. To je področje, kjer rastejo banane in kava, imajo nafto in plin in ogromno vodne energije. Toda tretjina hiš nima tekoče vode, nepismenost in otroška umrljivost sta višji kot drugod po Mehiki, bogastvo države je v rokah redkih oligarhov. Tu se je rodilo močno gibanje zapatistov, ki žele spremeniti razmerja v korist revnih Indijancev. O tem bom še nekaj povedala, ko bomo obiskali dve indijanski vasi Chamulo in Zinacantan.

Najprej pa v San Cristobal de las Casas, mesto, ki leži 2163 m visoko. Si predstavljate mesto na vrhu Storžiča ali Stola? Mesto ima okrog 130.000 prebivalcev, ki so nasledniki nekdanjih Tzotzilesov in Tzeltalesov, ki so kraj naseljevali pred tisoč leti. Toda Španci so zaslužili z žitom, domorodci pa so izgubili svoje premoženje, zemljo, umirali zaradi različnih bolezni, ki so jih Španci prinesli s seboj in jih sami niso poznali, plačevali davke in bili prisilni delavci. Mesto se imenuje po enem od menihov, ki so prišli v te kraje po letu 1545 in se postavil v bran domačinov. To je bil Bartolome de las Casas.

Uxmal (Ušmal) edina polkrožna piramida

San Cristobal je bil nekaj časa glavno mesto države Čiapas, znan pa je postal, ko so ga zapatisti zasedli za nekaj dni in nagnali državne uradnike. Do tedaj neznano gibanje se je pojavilo leta 1994 in zasedlo San Cristobal in še nekatera druga mesta v državi. Vodil jih je karizmatični subcommandante Marcos, znan po tem, da vedno kadi pipo. Še danes ne vedo, kdo je v resnici. Pred premočno mehiško vojsko so se uspešno in vedno umaknili v džunglo Lacandon. Njihova opozorila na krivice počasi, vendar z gotovostjo napovedujejo družbene spremembe tudi v Chiapasu. Nas zapatisti niso ustavili ali oropali, kot se je zgodilo lansko leto slovenskim in hrvaškim notarjem. Trije zamaskirani zapatisti, oboroženi z noži, so ustavili avtobus in jim pobrali nekaj gotovine.

Letošnji izlet nas je peljal proti Dubrovniku

Petrolovcev niso ustavile niti mine Mateja Marinko

Je že tako, da smo ljudje družabna bitja, ki nas čez vse veseli s srečanja s prijatelji, s katerimi skupaj kaj dobrega pojemo, zaplešemo in potem delimo spomine na skupna doživljanja. Petrolovci nismo v tem nikakršna izjema. Nasprotno, množica nas je, sodelavcev, ki izrabimo vsako priložnost, da se snidemo, se pogovorimo in zabavamo. Tradicionalna so postala tri naša druženja, dve ob športnih dejavnostih in tretje, potepuško ogledovanje sveta. Na vsakoletnem spomladanskem izletu odkrivamo lepote tujih krajev, običaje in kulinarčne posebnosti dežele, kamor se odpravimo.

Kar nekaj let smo odlašali z obiskom Dubrovnika, čeprav je bila želja po tem cilju več kot jasno izrečena. Žal prometne povezave niso bile dovolj dobre, da bi se naša karavana podala na takšno potovanje. Z zgraditvijo avtomobilske ceste do Splita pa je postal Dubrovnik primerno blizu. In odločitev je padla že lani: **leta 2007 gremo v Dubrovnik!**

Kot že nekaj let smo organizacijo svojega potovanja zaupali agenciji Galileo 3000 iz Maribora. V vseh teh letih smo postali prijatelji, ki se veselijo že tega, da se bodo srečali.

V petek zjutraj smo se še malo zaspani v rosnem jutru prve zore dobili na zbirnih mestih in karavana osmih avtobusov je krenila novim dogodivščinam naproti. Nekje v Liki smo se malce zaspani prvič nastavili novemu dnevu pri prvi kavici. Kako varljiv pogled! Iz toplega avtobusa smo izstopili v hladno spomladansko jutro, v dan, ki ga je sonček komaj začel ogrevati. Okoliški hribi prekriti s snegom. Kakšen pogled za popotnike, ki hitijo na jug in na toplo!

Prvi ogled nas je vodil v Mostar. Znamenito staro mesto s preteklostjo, ki mu je večinoma ne zavidamo! Še posebno ne zadnjih desetletij, saj je ravno tukaj bratomorna vojna zasekala med ljudi najbolj globoke rane, ki se bodo zacelile šele v prihodnjih stoletjih. Biseri zgodovine, turška hiša, obnovljeni znameniti most, mladeniči, ki poskušajo kakšen dodaten evro zaslužiti od turistov tako, da skočijo z mostu v turkizne globine

Lahko vam je žal, da niste z nami!

Neretve. Nas je Mostar očaral. Nastanili smo se v Neumu, turistično hitro rastočem biserčku kratke obale, ki pripada Bosni in Hercegovini. In prvo res pravo skupno druženje ob hrani in glasbi. Niti celodnevna vožnja ni zamorila želje po klepetu, smehu in plesu. V hotelu so nam pripravili kulturni program in čudovito družabno srečanje. Sobotno jutro nas je pričakalo v vsem svojem sijaju. Najprej smo se podali v bližnji Ston, starodavno mesto, ki ga je poleg vseh nadlog prizadejal tudi potres. Evropski kitajski zid v dolžini petih kilometrov pomagamo obnavljati Unesco in tudi Slovenci. Na poti v Dubrovnik pa so nas v resnici zadržale mine. Na veselje vseh ne tiste vojne, ki so povzročile že toliko gorja, ampak tiste, ki bodo modernim Nomadom olajšale potovanje. Nas niso preveč zadržale, z dobro voljo smo izkoristili čas za fotografijo znamenite "enke", avtobusa, ki ga vodi Miran, lastnik agencije.

Dubrovnik!

Imenitno mesto, ki te posrka v svoje ulice, med svoje imenitne zgradbe, v svojo zgodovino. Mesto, ki te prevzame in prestraši. S svojo pomembnostjo, s svojo preteklostjo in imenitnostjo. Pa se nismo pustili zmesti, privoščili smo si morsko kosilo, vsak zase smo se potopili v mestni vrvež in uživali v pote-

panju po skritih kottičkih starodavnega mesta in vzeli Dubrovnik za svojega. Nekateri smo si boleče noge in razgreta čela ohladili tudi v morju, ki je za pogumne že primerno za kopanje. Sledila je svečana skupna večerja, kjer smo prenapolnjene želodčke razmigali ob imenitni dalmatinski glasbi, poiskali skriti zaklad, se smejali in zabavali. Nemogoče je opisati naša druženja. Kako lepo nam je bilo, vemo samo tisti, ki smo bili tam. Za vse ostale pa ostaja skrivnost, zavita v tančico radovednosti in zavisti.

Nedeljo smo začeli na "trupicah". To so posebni ploščati čolni, ki ti z vodne perspektive odkrijejo skrivnosti mogočne Neretve in njene delte. Poglobili smo se tudi v zgodovino pradačne Narone in se v mislih preselili v druge čase in druge običaje.

Letošnji izlet, ki nas je odpeljal v različne države, različne kulture, različne čase, med različne ljudi, je minil v zadovoljstvo vseh in v želji, da se kmalu spet srečamo, odkrijemo kaj novega in doživimo kaj norega.

Nasvidenje vsem, vidimo se na naslednjem izletu!!

Prišli

Petrol Maloprodaja

OEM Celje - Novo mesto
BS Trebnje
Katarina Smerdel Kocijan, prodajalka

BS Velenje IV
Milanko Balaban, prodajalec

OEM Ljubljana - Kranj
BS Ljubljana, Dunajska 130
Klemen Kuralt, prodajalec

BS Ljubljana, Dolenjska 24
Damir Turkovič, prodajalec

BS Škofja Loka III
Jan Logar, prodajalec

OEM Maribor
BS Maribor, Tržaška 10
Polona Ipavič, prodajalka

BS Oplotnica
Jakob Sadek, prodajalec

BS Ptuj, Osojnikova 7
Robert Bratkovič, prodajalec

OEM Primorska
BS Deskle
Aleš Terčič, prodajalec

Petrol Plin
Klavdija Radosavljevič, referentka

Petrol Skladiščenje
Enes Čaušević, komisionar

Petrol d.d.
Aeroservis Brnik
Simon Ribnikar, skladiščnik, voznik

Sektor marketinške raziskave,
komunikacije in razvoj
Klemen Geršak, samostojni organizator

Sektor energetika
Janez Grošelj, namestnik direktorja sektorja

Odšli

Petrol Maloprodaja

OEM Celje - Novo mesto
BS Brežice Rondo
Jože Opravž, prodajalec

OEM Ljubljana - Kranj
BS Borovnica
Damir Pivk, prodajalec

BS Ljubljana, Dunajska 133
Duško Bijelić, prodajalec

BS Ljubljana, Celovška 226
Barbara Lah, prodajalka

BS Litija I
Janez Grilc, prodajalec

BS Hrušica II
Polonca Grašič Zupan, prodajalka

OEM Maribor
BS Murska Sobota AC
Benjamin Kerčmar, prodajalec

BS Murska Sobota III
Nada Šiftar Ščernjavič, samostojna referentka

OEM Primorska
BS Ilirska Bistrica
Ivo Kompan, prodajalec

Petrol Plin
Andraž Kramer, analitik

Petrol Energetika
Distribucija zemeljskega plina
Jakob Hladnik, delovodja

Petrol d.d.
Sektor marketinške raziskave,
komunikacije in razvoj
Gašper Cimperman, vodja projekta

Sektor investicije
Matjaž Cimperman, vodja projekta

Sektor ravnanje s človeškimi viri
Cvetka Novak, socialna delavka

Sektor finančne storitve
Tatjana Železnik, analitičarka

Sektor splošne zadeve
Miroslav Treven, samostojni referent

Sektor energetika
Matjaž Janežič, direktor sektorja

Sektor pravne zadeve
Anton Ipavič, direktor sektorja

moj 2007	IZDELKI IZ SREBRA	PETELIN (REDKO)	ANTIČNO MESTO NA OBALI MALE AZIJE	NEUMNEŽ, NESPAMETNEŽ	ROMARSKA CERKEV PRI SKOF- JI LOKI	EMICA	OTOČJE V ALEUTIH	risba KIH	KRAJ PRI SKOFJI LOKI	ČASTNI NASLOV UČENJAKOV PRI JUDIH	KDOR JE RAZGLA- SEN ZA SVETEGA	SREDINA ETNE	AFRIŠKI VELETOK	NEKD. JAPON. POLITIK (HAYATO)	AM. FILM. IGRALEC (JAMES)	REKA V FIRENCAH
AM. FILM. IGRALEC TRACY								KOST V PRSTU								
PREOBLI- KOVANJE, PREURE- DITEV								NAS ARHITEKT (EDO)								
VRSTA KRITINE								JAPON. PISATELJ (KOBŌ)				ANG. REŽ. (DAVID)				
GRM Z ZDRAVLJ. CVETI IN JAGODAMI						GLASBENA VAJA	AM. PLAVA- LEC (MARK)	KURIR					SP. DEL POSODE			
RAJKO LOŽAR			FR. IGRAL. (BRUNO)							MEHKO USNJE					VRSTA MARME- LADE	NEMSKI PISATELJ HABE
INDUSTR. MESTO V SRBIJI			MORSKA PAPIGICA	NAUK O UŠESIH						MADŽ. REŽ. (ISTVAN)						
SREDNJE- VESKI DEMON, MORA				SL. FILOZ. (ANDREJ)				OPREMA ZA JADRANJE						DUŠAN HAUPTMAN		
AM. FILM. IGRALKA (PATRICIA)					LEVI PRITOK DNEPRA V UKRAJINI			SIMON GREGORČIČ								
BRAZIL. ZVEZNA DRŽAVA					ZVEZDA V OZVEZDU PERZEJA						NEMSKI JEZIKO- SLOVEC (KONRAD)					
											KANADSKI POPEVKAR (BRYAN)					

